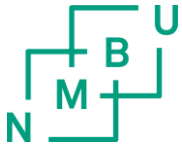

Hjemmel: Fastsatt av NMBU universitetsstyret 09. mars 2023 med hjemmel i lov av 08. mars 2024 nr. 9 om universiteter og høyskoler (uhl) § 2-4, § 2-5, § 2-6, § 3-4, § 3-8, § 5-2, § 8-1, § 8-2, § 8-3, § 8-4, § 8-5, § 9-1, § 9-2, § 9-3, § 9-4, § 9-5, § 10-5, § 10-6, § 10-7, § 11-1, § 11-2, § 11-3, § 11-4, § 11-5, § 11-6, § 11-7, § 11-8, § 11-9, § 11-10, § 11-11, § 11-12, § 12-1, § 12-2, § 12-3, § 12-4, § 12-5, § 12-6, § 12-7, § 14-1, forskrift 16. desember 2005 nr. 1574 om grader og yrkesutdanninger, beskyttet tittel og normert studietid ved universiteter og høyskoler og forskrift 1. desember 2005 nr. 1392 om krav til mastergrad.

Forskrift om studier ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet

Innhold

Innhold	1
Del I. Overordnede bestemmelser	3
Kapittel 1. Forskriftens virkeområder.....	3
Kapittel 2. Delegering av myndighet.....	3
Kapittel 3. Informasjonsspråk.....	3
Del II. Opptak	3
Kapittel 4. Opptaksrammer og realkompetansevurdering.....	3
Kapittel 5. Opptak til grunnutdanning.....	4
Kapittel 6. Opptak - høyere årstrinn	4
Kapittel 7. Opptak til forskerutdanning (ph.d.) og forskerlinje veterinærstudie	7
Kapittel 8. Opptak til praktisk-pedagogisk utdanning (PPU).....	7
Kapittel 9. Opptak til enkeltemner.....	8
Kapittel 10. Opptak til etter- og videreutdanning.....	8
Kapittel 11. Opptak til tilleggsutdanning i veterinær- og dyrepleierutdanningene..	8
Kapittel 12. Opptak av studenter fra samarbeidsavtaler	9
Kapittel 13. Privatister.....	9
Kapittel 14. Utsettelse av studiestart (reservert studieplass).....	9
Kapittel 15. Klage på vedtak om opptak	10
Kapittel 16. Falske vitnemål og dokumenter.....	10
Del III. Studier.....	10
Kapittel 17. Rettigheter og plikter	10
Kapittel 18. Studieåret og studentarbeidstimer.....	14
Kapittel 19. Godkjenning, oppretting og nedlegging av studieprogram.....	15
Kapittel 20. Godkjenning, oppretting og nedlegging av emner	15
Kapittel 21. Spesialpensum.....	16
Kapittel 22. Delstudier ved annet lærested.....	18
Kapittel 23. Fellesgrader.....	18

Kapittel 24. Godkjenning av utdanning tatt ved annen institusjon	19
Kapittel 25. Studiepermisjoner.....	19
Kapittel 26. Overgang til annet studieprogram	20
Kapittel 27. Skikkethetsvurdering.....	21
Kapittel 28. Reaksjon på klanderverdig opptreden og straffbare forhold	21
Del IV. Vurdering, sensur og klage	21
Kapittel 29. Vurdering og obligatorisk aktivitet	21
Kapittel 30. Eksamen	23
Kapittel 31. Mappe, oppgaver og praksis	26
Kapittel 32. Muntlig eksamen.....	27
Kapittel 33. Hjelpemidler.....	28
Kapittel 34. Tilrettelegging ved studier og fremstilling til vurdering.....	29
Kapittel 35. Fravær i forbindelse med fremstilling til vurdering.....	30
Kapittel 36. Ny eksamen (konte)	31
Kapittel 37. Rett til vurdering i emner som legges ned	32
Kapittel 38. Antall forsøk på å fremstille seg til vurdering i et emne	32
Kapittel 39. Fusk	33
Kapittel 40. Sensorer og sensorveiledning	33
Kapittel 41. Karakterregler	35
Kapittel 42. Gjennomføring og bekjentgjøring av sensur.....	36
Kapittel 43. Begrunnelse for karakter, klage på karakter eller formelle feil.....	38
Del V. Gradsoppgaver.....	40
Kapittel 44. Gradsoppgaver og forskerlinjeoppgave	40
Del VI. Grader og vitnemål.....	45
Kapittel 45. Tildeling av grader.....	45
Kapittel 46. Vitnemål og karakterutskrift	47
Del VII. Ikrafttreden	49
Kapittel 47. Sluttbestemmelser.....	49

Del I. Overordnede bestemmelser

Kapittel 1. Forskriftens virkeområder

§ 1-1 Virkeområder

Forskriften gjelder for opptak, studier, eksamener og grader ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU). For ph.d.-utdanningen gjelder i tillegg forskrift 30. januar 2020 nr. 1471 for graden philosophiae doctor (ph.d.) (ph.d. forskriften) ved NMBU.

Kapittel 2. Delegering av myndighet

§ 2-1 Beslutningsmyndighet

I saker der beslutningsmyndighet er lagt til universitetet, treffes avgjørelser av rektor eller den rektor gir fullmakt til. I saker der beslutningsmyndighet er lagt til fakultetet, treffes avgjørelser av dekan eller den dekan gir fullmakt til.

§ 2-2 Delegering av myndighet

- (1) Rektor kan fastsette utfyllende bestemmelser til denne forskrift der dette er angitt i den enkelte bestemmelsen.
- (2) Fakultetet kan fastsette utfyllende bestemmelser til denne forskrift der dette er angitt i den enkelte bestemmelsen.
- (3) Senter for etter- og videreutdanning kan fastsette utfyllende bestemmelser til denne forskrift der dette er angitt i den enkelte bestemmelsen.

Kapittel 3. Informasjonsspråk

§ 3-1 Informasjonsspråk

NMBU forplikter seg til å gi informasjon om reglement, studier og emner på norsk og engelsk. Informasjonen skal være tilgjengelig på NMBUs nettsider. Ved tolkingsspørsmål og tvil legges den norske teksten til grunn for vurderingen.

Del II. Opptak

Kapittel 4. Opptaksrammer og realkompetansevurdering

§ 4-1 Rammer

Opptaksrammen for det enkelte studieprogram fastsettes av universitetsstyret, med unntak av ph.d.-programmene.

§ 4-2 Realkompetansevurdering

Rektor kan fastsette utfyllende bestemmelser for realkompetansevurdering innen de rammer Kunnskapsdepartementet har fastsatt.

Utfyllende bestemmelser til kapittel 4. Opptaksrammer og realkompetansevurdering

4-1-1 Realkompetansevurdering

- (1) *Fakultetene vurderer om realkompetansesøkere er faglig kvalifisert.*

(2) Søkere med realkompetanse må på ordinær måte dekke spesielle opptakskrav som er fastsatt for det enkelte studium. Annen utdanning eller dokumentasjon av kunnskaper kan godkjennes som likeverdig.

(3) Realkompetanse søkere med utenlandsk utdanning må på ordinær måte dekke programmets språkkrav.

Kapittel 5. Opptak til grunnutdanning

§ 5-1 Grunnutdanning

Regler for opptak til all grunnutdanning fastsettes av Kunnskapsdepartementet. Ved søknad gjennom Samordna opptak gjelder de nasjonale frister fastsatt av departementet for søknad, ettersending av dokumentasjon og svarfrist ved tilbud om studieplass.

Utfyllende bestemmelser til kapittel 5. Opptak til grunnutdanning

5-1-1 Grunnutdanning

(1) Med grunnutdanning menes utdanninger som normalt bygger på videregående opplæring (vgs.), og som ikke bygger på eller har annen høyere utdanning som del av opptakskravet.

(2) Krav til kunnskap i engelsk for engelskspråklige bachelorprogram

For opptak til engelskspråklige bachelorprogram må det dokumenteres tilstrekkelig kunnskap i engelsk. Dette kravet kan dekkes på én av følgende måter:

- engelsk fra Vg1 i norsk videregående skole (140 årstimer) med karakteren 4 eller bedre, eventuelt engelsk tatt som programfag med minimum 140 timers omfang
- test of English as a Foreign Language (TOEFL) med minst 80 poeng for Internet-based test (IBT)
- international English Language Testing Service (IELTS Academic) med minst 6,0 poeng
- annen godkjent dokumentasjon etter individuell vurdering

Kapittel 6. Opptak - høyere årstrinn

***§ 6-1 Opptak til toårige masterprogram og høyere årstrinn på femårige masterprogram**

(1) For opptak til toårige masterprogram gjelder de til enhver tid gjeldende bestemmelser i forskrift 01.12.2005 nr. 1392 om krav til mastergrad. For opptak til toårig masterprogram kreves det at søkeren har bachelorgrad, cand.mag. grad eller har annen grad av minst 180 studiepoengs omfang.

(2) For opptak til høyere årstrinn på femårig masterprogram kreves det ikke fullført grad, men søkeren må ha gjennomført relevant utdanning av minst 180 studiepoengs omfang.

(3) For erfaringsbaserte masterstudier av 90 eller 120 studiepoengs omfang kreves i tillegg minst to års yrkespraksis som er relevant for studieprogrammet.

*§ 6-1 endret. Fastsatt av NMBU universitetsstyret 2. februar 2024

§ 6-2 Krav om språkkunnskap

Det kreves dokumentert kunnskap i engelsk for opptak til alle masterprogram. For norskspråklige masterprogram er det i tillegg krav om dokumentert kunnskap i norsk.

***§ 6-3 Vekting**

Søker skal ha oppnådd minst C (2,5) i karaktersnitt på opptaksgrunnlaget for studiet.

*§ 6-3 endret. Fastsatt av NMBU universitetsstyret 2. februar 2024

***§ 6-4 Utfyllende bestemmelser**

Rektor kan fastsette utfyllende bestemmelser om opptak til høyere årstrinn, herunder beskrivelse og regler for tidlig opptak, betinget opptak, betinget tilbud, vekting og relevans.

*§ 6-4 endret. Fastsatt av NMBU universitetsstyret 2. februar 2024

Utfyllende bestemmelser til kapittel 6. Opptak til høyere årstrinn

6-1-1 Opptak til toårige masterprogram og høyere årstrinn på femårige masterprogram

(1) Frist for å søke om opptak til 2-årige masterprogram og høyere årstrinn av 5-årige masterprogram fremkommer av NMBUs nettsider.

(2) Det kan søkes på inntil tre studieprogram i prioritert rekkefølge.

*(3) Søkere som mangler inntil 10 studiepoeng for å kunne fullføre bachelorgrad, kan gis betinget opptak til toårig master. Søkere som mangler inntil 10 studiepoeng for opptak til høyere årstrinn på femårig mastergrad, kan gis betinget opptak. For å beholde studieretten må søkeren dokumentere oppnådd bachelorgrad for opptak til toårig master eller 180 studiepoeng for opptak til høyere årstrinn av femårig master i løpet av ett år. Studenter som ikke oppfyller betingelsene, mister studieretten jf. NMBUs studieforskrift § 17-6 første ledd.

*(4) Søkere som fullfører utdanning i vårsemesteret, kan få betinget tilbud om opptak til toårig master eller høyere årstrinn på femårig master. Søkere må innen 1. august samme år dokumentere oppnådd bachelorgrad for opptak til toårig master eller 180 studiepoeng for opptak til høyere årstrinn av femårig master. Dersom søkere ikke dokumenterer dette innen 1. august, blir tilbudet trukket tilbake. Søkere som har fått betinget tilbud og ikke dekker opptaksgrunnlaget innen 1. august kan vurderes for betinget opptak etter utfyllende bestemmelser 6-1-1 tredje ledd.

*6-1-1 tredje og fjerde ledd oppdatert. Fastsatt av rektor 29. februar 2024

6-1-2 Krav til språkkunnskap

(1) Krav til kunnskap i engelsk for engelskspråklige masterprogram

For opptak til engelskspråklige masterprogram må det dokumenteres tilstrekkelig kunnskap i engelsk. Dette kravet kan dekkes på én av følgende måter:

- engelsk fra VG1 i norsk videregående skole, (140 årstimer) med karakteren 4 eller bedre, eventuelt engelsk tatt som programfag med minimum 140 timers omfang*
- test of English as a Foreign Language (TOEFL) med minst 92 poeng for Internet-based test (IBT)*

- *international English Language Testing Service (IELTS Academic) med minst 7,0 poeng*
- *annen godkjent dokumentasjon etter individuell vurdering*

(2) Krav til kunnskap i norsk for norskspråklige masterprogram

- *Søkere med utdanning fra land utenfor Norden må dokumentere kunnskap i norsk tilsvarende krav til generell studiekompetanse.*

- *Søkere med høyere utdanning fra Norden som ikke er gitt på svensk eller dansk, må dokumentere norsk tilsvarende generell studiekompetanse*

(3) Krav til kunnskap i engelsk for norskspråklige studieprogram

Søkere til norskspråklige studieprogram må dokumentere kunnskap i engelsk tilsvarende krav til generell studiekompetanse.

6-1-3 Vekting og relevans

(1) Dersom en søker har mer enn 180 studiepoeng kan snittet regnes av søkerens 180 mest relevante poeng. Alle fag som er med i fagkravet, jf. fjerde ledd, må være inkludert i beregningen. Ved beregning av gjennomsnitt av bokstavkarakterer benyttes følgende tallverdier: A=5, B=4, C=3, D=2 og E=1. Emner ført med «bestått»/«ikke bestått omregnes ikke og inngår ikke i beregningen. Søkere med utenlandsk utdanning vurderes individuelt.

(2) Søkere uten gradert karakterskala eller søkere med gradert karakterskala for mindre enn 40 studiepoeng av beregningsgrunnlaget, må vurderes individuelt. Fakultetene kan fastsette om søkere skal legge frem ulike former for dokumentasjon på kompetansen de har oppnådd, som emnebeskrivelser eller portfolio.

(3) Søkerne rangeres utfra vektete karakterer og evt. relevans, motivasjonsbrev og intervju. Fakultetet fastsetter om søkere til et studieprogram rangeres etter snitt på opptaksgrunnlag (180 studiepoeng) eller snitt på fagkravet (minst 80 studiepoeng). Dersom søker dekker opptaksgrunnlaget eller fagkrav på ulike måter, brukes utregninger som er til gunst for søker.

(4) Det fastsettes i studieplanen for det enkelte masterprogrammet hvilke fagkrav som gjelder for opptak. Fagkravet til 2-årige masterstudier må inneholde 80 studiepoeng fordypning. I tillegg kan det settes andre fagkrav, for eksempel matematikk, statistikk eller relevant praksis.

6-1-4 Tidlig opptak for 2-årig master og høyere årstrinn av 5-årig master

Det gis mulighet for tidlig svar på søknad om opptak til studier på høyere årstrinn. Alle som søker tidlig opptak, må være kvalifisert for studiet innen fastsatt søknadsfrist. For å kunne få tidlig opptak må søkerne dokumentere behov for tidlig opptak, og ha en poengsum over medianen til fjorårets søkere.

6-1-5 Intervju

Det gis muligheter for bruk av intervju som en del av rangeringsgrunnlaget av søkere til høyere grads studier. Utgifter ved bruk av intervju dekkes av fakultetene.

6-1-6 Opptakskomiteer – opptak til høyere årstrinn

(1) Fakultetene nedsetter opptakskomiteer for 2-årig masterprogram og høyere årstrinn av 5-årig masterprogram. Forslag til opptak legges fram for komiteen til godkjenning. I tvilstilfeller skal komiteen vurdere om en eller flere av søkerne er kvalifiserte og foreta en rangering.

Kapittel 7. Opptak til forskerutdanning (ph.d.) og forskerlinje veterinærstudie

§ 7-1 Opptak forskerutdanning (ph.d. utdanningen)

Regler for opptak til forskerutdanning fremkommer av forskrift for graden ph.d. ved NMBU.

§ 7-2 Forskerlinje i veterinærmedisin

Forskerlinjen er et toårig tilleggsstudium ved profesjonsstudiet i veterinærmedisin. Fakultetet kan fastsette utfyllende bestemmelser for opptak og gjennomføring av forskerlinjen.

Utfyllende bestemmelser til kapittel 7. Opptak til forskerutdanning (ph.d. utdanningen) og forskerlinje veterinærstudiet

7-1-1 Forskerlinje i veterinærmedisin

På veterinærstudiets forskerlinje kreves en oppgave på 90 studiepoeng i tillegg til en opplæringsdel på 30 studiepoeng. Forskriftens regler for veterinærstudenter gjelder også for forskerlinjestudenter.

Kapittel 8. Opptak til praktisk-pedagogisk utdanning (PPU)

§ 8-1 Praktisk-pedagogisk utdanning

(1) Søkere til PPU må, ved søknad om opptak, dokumentere kompetanse som kvalifiserer for undervisning og formidling innen realfag eller naturbruk, eller en kombinasjon av disse, i tråd med studieplanen for studieprogrammet.

(2) Rektor kan fastsette utfyllende bestemmelser for opptak til PPU samt krav til kompetanse som kvalifiserer for undervisning i realfag og/eller naturbruk, jf. rammeplan for praktisk-pedagogisk utdanning.

Utfyllende bestemmelser til kapittel 8. Opptak til praktisk-pedagogisk utdanning (PPU)

8-1-1 Opptak til praktisk-pedagogisk utdanning (PPU)

(1) Ved opptak til PPU fastsetter fakultetet krav til kompetanse som kvalifiserer for undervisning i realfag og/eller naturbruk, jf. rammeplan for praktisk-pedagogisk utdanning.

(2) Frister for søknad, ettersending av dokumentasjon og svarfrist ved tilbud om studieplass, fastsettes av fakultetet i samarbeid med Studieavdelingen. Fordeling av studieplasser i ulike søkergrupper og rangeringsordninger av søkere fastsettes av fakultetet som er ansvarlig for utdanningen.

(3) Ved opptak til PPU skal ansvarlig fakultet nedsette en opptakskomiteé med minst fire medlemmer, minst to av disse skal være studenter.

(4) Søkere til PPU må legge frem politiattest i forbindelse med opptak tilsvarende politiattesten som kreves for yrkesutøvelse, jf. de til enhver tid gjeldene regler i uhl.

(5) Det er et krav at søkere til PPU må kunne dokumentere tilstrekkelige kunnskaper i norsk. Kravet må dekket med fellesfaget norsk (393 timer) i norsk videregående skole med gjennomsnittskarakter 3 eller tilsvarende test som dekker kravet om karakter 3 i fellesfaget norsk ved opptak gjennom Samordna opptak.

(6) Det er krav om at søkere til PPU må dokumentere kunnskap i engelsk tilsvarende krav til generell studiekompetanse.

Kapittel 9. Opptak til enkeltemner

§ 9-1 Enkeltemner

(1) Opptak til enkeltemner krever generell studiekompetanse, og evt. spesielle opptakskrav.

(2) Opptak til enkeltemner på ph.d.-nivå krever opptak til ph.d.-program ved andre nordiske læresteder. For opptak til enkeltemner på ph.d.-nivå gis det fritak for norskkravet tilsvarende generell studiekompetanse.

(3) Tilgang til emner reguleres av emnebeskrivelsene.

(4) Enkeltemnestudenter kan ikke:

- ta emner innen veterinær- og dyrepleierstudiene
- melde seg opp til gradsoppgave(r)
- ta spesialpensum.

(5) Enkeltemnestudenter kan maksimalt ta 30 studiepoeng pr. semester.

Kapittel 10. Opptak til etter- og videreutdanning

§ 10-1 Etter- og videreutdanning

(1) Ved opptak til videreutdanning gjelder de generelle krav for opptak til grunnutdanning. Vurderingen av studiekompetanse og tildeling av studierett gjøres av Senter for etter- og videreutdanning (SEVU).

(2) Senter for etter- og videreutdanning kan fastsette utfyllende bestemmelser for søknadsfrister, ettersending av dokumentasjon og svarfrist ved tilbud om studieplass.

Kapittel 11. Opptak til tilleggsutdanning i veterinær- og dyrepleierutdanningene

§ 11-1 Tilleggsutdanning i veterinær- og dyrepleierutdanningene

(1) For opptak og rangering av studenter til tilleggsutdanning av veterinærer og dyrepleiere med utdanning fra utlandet, som ikke får autorisasjon i Norge, gjelder utfyllende bestemmelser fastsatt av fakultetet.

(2) For søkere til 2-årig tilleggsutdannelse, med annet morsmål enn norsk, må det dokumenteres tilstrekkelige norskkunnskaper. Rektor kan fastsette utfyllende bestemmelser om krav til dokumentasjon av tilstrekkelige språkkunnskaper.

Utfyllende bestemmelser til kapittel 11. Opptak til tilleggsutdanning i veterinær- og dyrepleierutdanningene

11-1-1 Språkkrav - tilleggsutdanning i veterinær- og dyrepleierutdanningene

Språkkrav for søkere til 2-årig tilleggsutdannelse, med annet morsmål enn norsk, må dokumenteres på én av følgende måter:

- eksamen i norsk eller norsk som andrespråk på Vg3-nivå (393 timer) fra norsk videregående skole med karakter 5 eller bedre i både skriftlig og muntlig
- test i norsk - høyere nivå (Bergenstest), skriftlig og muntlig, med minimum karakteren "Bestått, 1 eller 2 delprøver godt bestått", eller 500-600 poeng
- trinn III (3) kurs i norsk for utenlandske studenter fra et norsk universitet med karakter B eller bedre i både skriftlig og muntlig
- 1-årig studium i norsk språk og samfunnskunnskap for utenlandske studenter (60 studiepoeng) fra et norsk universitet eller høyskole med karakter B eller bedre i både skriftlig og muntlig
- norskprøven for voksne innvandrere med resultat C1 på begge delprøver

Kapittel 12. Opptak av studenter fra samarbeidsavtaler

§ 12-1 Samarbeidsavtaler

Ved opptak av studenter fra samarbeidsavtaler, bestemmes opptakskravene gjennom avtaler mellom samarbeidende institusjoner og NMBU. Studenter som kommer fra samarbeidende institusjoner, konkurrerer på lik linje med NMBUs egne studenter ved opptak. Rektor kan fastsette utfyllende bestemmelser om opptak til samarbeidsprogram.

Utfyllende bestemmelser til kapittel 12. Opptak av studenter fra samarbeidsprogram

12-1-1 Samarbeidsprogram

(1) Studenter som kommer gjennom gjeldende samarbeidsprogram, konkurrerer på lik linje med NMBUs egne studenter ved opptak. Dette reguleres gjennom tildeling fra Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir)

(2) Søknadsfrister for opptak av studenter fra samarbeidsprogram følger de generelle fristene for opptak ved NMBU, og er beskrevet på NMBUs nettsider om opptak.

Kapittel 13. Privatister

§ 13 -1 Privatister

Privatisters rettigheter ved NMBU er begrenset til deltakelse i offentlige forelesninger og adgang til å gå opp til eksamen i samsvar med uhl og forskrift 15. juni 2017 nr. 972 om adgang til å gå opp til eksamen mv. som privatist ved NMBU.

Kapittel 14. Utsettelse av studiestart (reservert studieplass)

§ 14-1 Utsettelse av studiestart

(1) Søkere som er tatt opp som studenter ved NMBU kan innvilges inntil to års utsettelse av studiestart ved verneplikt, svangerskap/barsel, sykdom eller andre særlige forhold.

(2) Rektor kan fastsette utfyllende bestemmelser for utsettelse av studiestart.

Utfyllende bestemmelser til kapittel 14. Utsettelse av studiestart (reservert studieplass)

14-1-1 Utsettelse av studiestart

(1) *Behovet for utsatt studiestart må dokumenteres. Verneplikt kan gi rett til to års reservasjon av studieplass. Andre grunner gir rett til ett års reservasjon.*

(2) *Arbeid, utdanning eller ferie gir ikke grunnlag for reservert studieplass.*

(3) *Søknad med dokumentasjon skal sendes innen 3 uker fra tilbudet om studieplass ble mottatt. Søknad om utsatt studiestart sendes til og avgjøres av Studieavdelingen (ved opptakskontoret). Studenter på ph.d. nivå sender søknad om utsatt studiestart til sitt fakultet.*

Kapittel 15. Klage på vedtak om opptak

§ 15-1 Klage på vedtak om opptak

(1) Søkere kan klage på vedtak om opptak til studier innen tre uker fra den dagen vedtaket ble kunngjort.

(2) Nasjonal klagenemnd er klageinstans for opptak via Samordna opptak.

(3) NMBUs nemnd for studentsaker er klageinstans for klage av lokalt opptak .

Kapittel 16. Falske vitnemål og dokumenter

§ 16-1 Falske vitnemål og dokumenter

(1) Den som har søkt opptak eller godkjenning ved bruk av falske vitnemål, andre falske dokumenter eller dokumenter utstedt fra falske institusjoner, vil få nevnte papirer inndratt og vil ikke gis opptak eller få godkjent utdanning i samsvar med de til enhver tid gjeldende regler i uhl. Bruk av falske dokumenter vil bli politianmeldt.

(2) Et vitnemål eller dokument er falskt dersom det inneholder endringer som ikke samsvarer med det opprinnelige dokumentet. Det samme gjelder dersom det er gjort endringer i det opprinnelige dokumentet.

(3) Med dokumenter utstedt fra falske utdanningsinstitusjoner menes dokumenter som er utstedt fra ikke-eksisterende utdanningsinstitusjoner, fra utdanningsinstitusjoner som gir uriktig uttrykk for å ha en akkreditering etter de til enhver tid gjeldende bestemmelser i uhl eller etter tilsvarende utenlandsk regelverk.

Del III. Studier

Kapittel 17. Rettigheter og plikter

§ 17-1 Rettigheter

(1) Den som har akseptert tilbud om studieplass, får studierett ved NMBU. Studierett tilknyttet et studieprogram gir rett til undervisning, vurdering og andre nødvendige ressurser universitetet tilbyr for det aktuelle studieprogrammet.

(2) Rektor kan fastsette utfyllende bestemmelser om rettigheter knyttet til studieretten.

§ 17-2 Plikter

(1) En student med studierett ved NMBU plikter å ha gjort seg kjent med NMBUs regelverk og informasjon som formidles av NMBU.

* (2) Enhver student skal semesterregistrere seg og betale semesteravgift innen fastsatt frist. Studenten må i tillegg bekrefte utdanningsplanen sin. Unnlatelse av å semesterregistrere seg eller å betale semesteravgift kan føre til inndragning av studieretten jf. § 17-6 første ledd. For ph.d.-studenter er det unntak fra kravene i dette ledd.

(3) For å bli vurdert i et emne er det i tillegg krav om at studenten:

- a) vurderingsmelder seg i emnet samt
- b) gjennomfører eventuelle krav om obligatorisk aktivitet

(4) Rektor kan fastsette utfyllende bestemmelser om plikter knyttet til studieretten.

*§ 17-2 andre ledd endret. Fastsatt av NMBU universitetsstyret 2. februar 2024

§ 17-3 Oppmelding og avmelding til vurdering

(1) Studenten må vurderingsmelde seg innen frister fastsatt i akademisk kalender.

(2) Studenter som ikke har meldt seg av vurdering i et emne innen avmeldingsfristen, vil få tellende forsøk i det aktuelle emnet jf. § 38-1 første ledd. Tilsvarende gjelder for studenter som ikke møter til eksamen/vurdering i emnet. Unntak gjelder ved sykdom dokumentert via lege- eller spesialistklæring eller der andre særskilte grunner foreligger jf. kapittel 35.

(3) Egne bestemmelser for opp- og avmelding til ny eksamen (konte) følger av kapittel 36.

(4) Rektor kan fastsette utfyllende bestemmelser for oppmelding og avmelding til vurdering.

§ 17-4 Krav om egen (personlig) datamaskin

(1) Studentene skal ha tilgang til egen bærbar datamaskin for bruk i undervisning og vurdering, jf. forskrift 28. juni 2024 nr. 1392 til universitets og høyskoleloven § 4-7.

(2) Rektor kan i utfyllende bestemmelser sette krav til utstyr i samsvar med forskrift om egenbetaling.

§ 17-5 Studierettens varighet

(1) Studenter som er tatt opp til et studieprogram ved NMBU har studierett til programmet inntil retten inndras i tråd med bestemmelsene i § 17-6. Studenter som er tatt opp til veterinærstudiet gis en studierett på inntil åtte år. Studenter som er tatt opp til dyrepleierstudiet gis en studierett på inntil fire år. Permisjoner etter kapittel 25 og tilrettelegging av studiesituasjonen etter kapittel 34, blir ikke regnet som del av registrert studietid.

(2) Den som har fått studieretten inndratt, kan søke om nytt opptak. Nytt opptak gir ikke fornyet adgang til å fremstille seg til vurdering i et emne som ikke er bestått jf. bestemmelsene om antall forsøk i kapittel 38.

§ 17-6 Inndragning av studieretten

(1) Studentens studierett ved NMBU kan bli inndratt når studenten:

- a) oppfyller kravene for tildeling av grad jf. kapittel 45 eller ph.d. forskriften § 18
- b) får opptak til et annet studieprogram på samme nivå ved NMBU jf. kapittel 26
- c) selv skriftlig bekrefter at vedkommende trekker seg fra studieprogrammet før det er fullført
- d) som har fått innvilget betinget opptak ikke oppfyller betingelsene for opptaket innen fastsatt frist jf. § 6-1
- e) ikke har betalt semesteravgift og/eller ikke har bekreftet sin utdanningsplan innen gjeldende frister jf. § 17-2 andre ledd
- f) ikke består eksamen/vurdering i et obligatorisk emne jf. bestemmelsene om antall forsøk i kapittel 38
- g) er mer enn 60 studiepoeng etter normert studieprogresjon (i studier med særskilte krav til studieprogresjon gjelder regler beskrevet i studieplanen)
- h) i løpet av ett år ikke har vist aktivitet i form av avlagte studiepoeng eller delstudier i utlandet (i studier med særskilte krav til studiepoengproduksjon gjelder regler beskrevet i studieplanen)

*(2) Studenter som oppnår stryk (F) på en gradsoppgave, kan levere gradsoppgaven i omarbeidet form iht. bestemmelsene i § 44-11 andre ledd. Ved stryk (F) på en omarbeidet gradsoppgave mister studenten studieretten. Studenter som oppnår stryk (F) på en gradsoppgave som ikke lar seg omarbeide mister studieretten.

(3) For studieprogram med fastsatt sluttdato opphører studieretten ved denne dato.

(4) Studenter som er tatt opp til studier ved NMBU, kan bli bedt om å legge frem originale vitnemål, karakterutskrifter, attester med mer som har vært grunnlag for opptak til studiet. Studenter som ikke legger frem originaldokumentasjon innen angitt frist, kan miste studieretten.

(5) Rektor kan fastsette utfyllende bestemmelser for inndragning av studieretten.

*§ 17-6 andre ledd endret. Fastsatt av NMBU universitetsstyret 19. september 2024

§ 17-7 Krav til studieprogresjon for veterinær- og dyrepleierstudiene

For veterinær- og dyrepleierstudiene gjelder spesielle krav til studiepoengprogresjon for hvert enkelt studieår. Disse kravene fremgår av studieplanen. Følgende tilleggsbestemmelser gjelder:

- a) En student som uten innvilget permisjon avbryter studiet for lengre tid enn tre måneder, mister studieretten.
- b) Ved fravær fra obligatorisk undervisning som overstiger det som kan godkjennes for emnet, må forsømt undervisning tas igjen. Bestemmelser om hva som overstiger kravet til godkjenning innen hvert enkelt emne, skal fremgå av studieplanen/emnebeskrivelsen.
- c) Dersom en student unnlater å gjennomføre pålagt erstatningsundervisning, eller dersom en student har vært så mye borte fra obligatorisk undervisning at

forsømt undervisning ikke kan gjennomføres på samme årskull, kan fakultetet bestemme at vedkommende skal flyttes ned til et lavere årskull.

§ 17-8 Erklæring ved taushetsbelagte forhold, samt ved bruk av forsøksdyr

(1) En student som i studiesammenheng ved NMBU blir gjort kjent med taushetsbelagte forhold etter de til enhver tid gjeldene regler i Uhl, må underskrive en taushetsplikterklæring.

(2) I undervisning der det anvendes forsøksdyr må den enkelte student underskrive en erklæring vedrørende deltakelse i slik undervisning.

*§ 17-9 Krav om egenbetaling

(1) Alle studiepoenggivende studieprogrammer, inkludert tilleggsutdanning for veterinærer og enkeltemner, er omfattet av krav til egenbetaling (studieavgift). Studieavgiftsatsene fastsettes pr. studieprogramkategori av universitetsstyret og revideres årlig. Oversikt over priser pr. program publiseres på NMBUs nettsider. Det gjelder egne bestemmelser om studieavgift for etter- og videreutdanningskurs og ph.d.-utdanninger.

(2) Rektor kan i utfyllende bestemmelser fastsetter nærmere retningslinjer om egenbetaling, herunder innkreving, refusjon og unntak.

*Ny § 17-9. Fastsatt av NMBU universitetsstyret 19. september 2024

Utfyllende bestemmelser til kapittel 17. Studier - rettigheter og plikter

17-1-1 Plikter og rettigheter

(1) Studenter med studierett ved NMBU tildeles en NMBU e-postadresse. Informasjon fra NMBU via e-post sendes til studenten(e) på denne adressen.

(2) Fakultetet utarbeider og godkjenner studentenes utdanningsplaner. Det er studentens ansvar i samarbeid med fakultetet å sette opp og å endre utdanningsplanen.

17-1-2 Oppmelding og avmelding til vurdering

(1) Det er studentens ansvar å kontrollere at vedkommende er vurderingsmeldt, korrigere eventuelle feil og til å holde seg orientert om tid og sted for sin vurdering. Studentene melder seg opp til og av fra vurdering via StudentWeb innen fastsatt frist i akademisk kalender. Studenter som ikke er vurderingsmeldt får ikke fremstille seg til vurdering.

(2) På veterinær- og dyrepleierstudiet kan studenter bli automatisk oppmeldt til emner i henhold til utfyllende bestemmelser fastsatt av fakultetet.

*(3) For oppmelding til spesialpensum jf. kapittel 21 skal studenten søke via fastsatt skjema. Søknaden behandles av det fakultetet spesialpensumet tilhører. Det gjelder samme oppmeldingsfrister for spesialpensum, som for oppmelding til andre emner.

(4) Det er ingen avmeldingsfrist for gradsoppgave. Ønsker en student å trekke oppmeldingen av gradsoppgaven, må dette skje senest samme dag som

oppmeldingsfristen for dennes gradsoppgave for å ikke få et tellende forsøk jf. § 17-3 andre ledd.

*17-1-2 tredje ledd oppdatert. Fastsatt av rektor 27. september 2024

17-1-3 Inndragning av studieretten

Ved inndragning av studieretten vil studentens oppmeldinger til undervisning og vurdering slettes.

***17-1-4 Egenbetaling (studieavgift)**

(1) Studieavgiften skal betales i sin helhet pr. studieår innen angitt frist. Unnlattelse av å betale studieavgiften vil føre til inndragning av studieretten.

(2) Studenten må betale studieavgift for normert studietid selv om vedkommende gjennomfører studiet på kortere eller lengre tid.

(3) Frist for betaling av studieavgift for søkere angis ved opptak. Betalingspliktige studenter kan ikke påbegynne studiet uten å ha betalt studieavgift. Frist for betaling av studieavgiften for senere studieår er 1. juni. Studenter som ikke betaler innen angitt frist vil miste studieretten.

(4) NMBUs nettside om studieavgift/tuition fee gir mer informasjon og frister for å søke refusjon, unntak til krav om studieavgift samt hva som gjelder ved utveksling, permisjon og annet.

* Nytt 17-1-4. Fastsatt av rektor 27. september 2024

Kapittel 18. Studieåret og studentarbeidstimer

§ 18-1 Studieårets inndeling

(1) Høstsemesteret starter medio august og avsluttes ultimo desember. Vårsemesteret starter primo januar og avsluttes ultimo juni. I denne perioden skal undervisning og eksamen normalt være gjennomført.

(2) Rektor kan fastsette utfyllende bestemmelser for studieårets inndeling.

§ 18-2 Studentarbeidstimer pr. studiepoeng

Forventet studiearbeidsmengde er i snitt 60 studiepoeng pr. år. Omregnet til studentarbeidstimer vil 60 studiepoeng i året normalt kreve om lag 25 studentarbeidstimer pr. studiepoeng og om lag 1500 studentarbeidstimer pr. år.

Utfyllende bestemmelser til kapittel 18. Studieåret og studentarbeidstimer

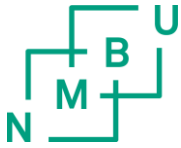
18-1-1 Studieårets inndeling

(1) For veterinær- og dyrepleierstudiene gjelder følgende bestemmelser:

a) Undervisningen i høstsemesteret starter normalt første mandag fra og med 14. august, og vårsemesteret starter normalt første mandag fra og med 4. januar.

b) Undervisning i klinikken kan foregå hele kalenderåret, men den enkelte student skal allikevel ikke ha mer enn 40 studieuker totalt.

c) Obligatorisk praksis og ny og utsatt eksamen (kontinuasjoneksamen) for veterinær- og dyrepleierstudentene kan legges utenfor ordinært studieår.

(2) For **øvrige studier** gjelder følgende semesterinndeling:

Høstsemester	
Semesterstart	ca. uke 33, mandag
Augustblokk	ca. uke 33, 34, 35
Blokkeksamen	ca. mandag og tirsdag i uke 36
Høstparallel	ca. f.o.m. onsdag i uke 36 t.o.m. fredag i uke 49
Eksamensperiode	ca. uke 50 - 51
Semesterslutt	ca. uke 51
Vårsemester	
Ny prøve/utsatt eksamen	ca. uke 1
Semesterstart	ca. uke 2, mandag
Januarblokk	ca. uke 2, 3, 4
Blokkeksamen	mandag og tirsdag i uke 5
Vårparallel	ca. f.o.m. onsdag i uke 5 t.o.m. fredag i uke 19
Eksamensperiode	ca. uke 20-21
Ny prøve/utsatt eksamen	ca. uke 22
Juniblokk	ca. uke 23, 24, 25, 26
Blokkeksamen	ca. fredag i uke 24, 25, 26
Semesterslutt	ca. fredag uke 26

a) Dersom helligdag(er) inntreffer i eksamensperioden utvides eksamensperioden med tilsvarende antall dager (undervisningsperiodene utvides ikke).

b) Det gis ikke undervisning fra og med mandag etter palmesøndag til og med 2. påskedag.

(3) Onsdager fra kl. 12-14 i parallellperiodene er avsatt til demokratitimer. Studiedirektør kan, etter anbefaling av emneansvarlig fakultet, innvilge unntak for feltkurs, utferder, laboratorieøvelser, klinisk ferdighetstrening, seminarer og lignende aktiviteter.

Kapittel 19. Godkjenning, oppretting og nedlegging av studieprogram

§ 19-1 Studieprogram

(1) Alle studieprogram ved NMBU må være godkjent i henhold til NMBUs kvalitetssikringsrutiner.

(2) Universitetsstyret selv vedtar oppretting og nedlegging av studieprogram etter forslag fra ansvarlig fakultet. Universitetsstyret selv vedtar årlig den totale studieprogramporteføljen.

(3) Alle NMBUs studieprogrammer skal ha godkjente programbeskrivelser og studieplaner i tråd med NMBUs kvalitetssikringsrutine av studieprogram.

Kapittel 20. Godkjenning, oppretting og nedlegging av emner

§ 20-1 Emner

(1) Alle emner skal være godkjent i tråd med NMBUs kvalitetssikringsrutiner for godkjenning av emner.

(2) Fakultetet oppretter og nedlegger emner. Fakultetsstyret har ansvaret for godkjenning av opplegg for kvalitetssikring og kvalitetsutvikling som er i hht. til universitetets øvrige kvalitetssikringsrutiner.

(3) Emner må være beskrevet i tråd med NMBUs retningslinjer for emnebeskrivelser. Emnebeskrivelsene skal revideres årlig. Nettversjonen av emnebeskrivelsene vil alltid være den gjeldende.

(4) Emneansvarlig skal være ansatt ved NMBU og inneha vitenskapelig kompetanse. Det samlede fagmiljøet må være i tråd med krav i forskrift 07. februar 2017 nr. 137 om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (studietilsynsforskriften).

(5) Alle emner, inkludert bachelor- og mastergradsoppgaveemner samt fordypningsoppgaver i veterinærutdanningen, skal ha en beskrivelse av de kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse en student skal ha tilegnet seg ved gjennomført emne. I hvert emne skal studentenes kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse bli vurdert i henhold til emnets læringsutbyttebeskrivelse.

(6) Dersom det stilles krav til bestått obligatorisk aktivitet for å fremstille seg til vurdering i et emne, skal dette fremgå av emnets emnebeskrivelse.

(7) Hjelpemidler (hjelpemiddelkode) som tillates ved eksamen eller annen vurderingsform, skal fremgå av emnebeskrivelsen og være i samsvar med reglene i kapittel 33.

(8) Alle emner skal normalt være på minimum 5 studiepoeng.

(9) Undervisningen i et emne kan avlyses, dersom færre studenter er oppmeldt i emnet enn det som er oppgitt som krav i emnebeskrivelsen.

§ 20-2 Faglig overlapp

Emner ved NMBU som faglig helt eller delvis overlapper hverandre, vil medføre reduksjon i studiepoeng. Omfanget av reduksjonen vedtas av emneansvarlig fakultet og skal fremgå av emnebeskrivelsen.

Kapittel 21. Spesialpensum

§ 21-1 Spesialpensum

(1) Et spesialpensum er en teoretisk og/eller praktisk arbeidsoppgave som, i nettversjonen av emnebeskrivelser, ikke er spesifisert som et eget emne eller som en del av et emne.

(2) Spesialpensum kan tas i tilknytning til mastergradsoppgaven, for å kunne gi en faglig tilleggskompetanse for arbeidet med oppgaven. Pensumet kan utgjøre en større fordypning i et tema eller gi en større bredde i faget enn NMBUs emner kan gi.

(3) Et spesialpensum må ligge klart innenfor fakultetets kompetanseområde og undervisningskapasitet. To eller flere fakulteter kan samarbeide om et spesialpensum,

og det er veilederen(e) for spesialpensumet som har ansvaret for å kontrollere at studenten(e) har en tilfredsstillende faglig bakgrunn.

(4) Før oppstart skal det utformes en skriftlig avtale mellom studenten(e) og veileder(ne). Avtalen skal blant annet inneholde: læringsmål, læringsutbytte, nivå, vurderingsform, omfang og ansvarsforhold i forhold til veiledningen. Avtalen skal godkjennes av fakultetet.

(5) Spesialpensum:

- a) Spesialpensum i tilknytning til masteroppgaven skal være på masternivå.
- b) Spesialpensum kan utføres av en enkelt student eller av en gruppe studenter.
- c) I hver grad kan det maksimalt inngå to spesialpensumer.
- d) I en bachelorgrad kan det maksimalt inngå 10 studiepoeng spesialpensum.
- e) I en 2-årig mastergrad kan det maksimalt inngå 20 studiepoeng spesialpensum.
- f) I en 5-årig mastergrad kan det maksimalt inngå 30 studiepoeng spesialpensum.

(6) For spesialpensum på ph.d. nivå og for studenter fra samarbeidsprogram gjelder det unntak fra bestemmelsene i femte ledd.

(7) Rektor kan fastsette utfyllende bestemmelser om spesialpensum.

Utfyllende bestemmelser til kapittel 21. Spesialpensum

21-1-1 Spesialpensum

(1) Hvis spesialpensumet inngår i referanselitteraturen til en bachelor- eller masteroppgave, må arbeidet med spesialpensumet innebære en vesentlig utvidelse i forhold til hva som bør forventes av arbeid med referanselitteraturen.

(2) Hovedveileder eller tilleggsveileder for gradsoppgaven vil normalt være veileder for studenten i spesialpensumet.

(3) Det er fakultetets ansvar å påse at arbeidsmengden avpasses etter det antall studiepoeng avtalen om spesialpensum forutsetter. Antall studiepoeng kan ikke endres underveis. Når flere studenter skriver en oppgave sammen, skal arbeidsomfanget av oppgaven økes tilsvarende.

(4) Med unntak av et spesialpensum som er tilknyttet en gradsoppgave eller som er på ph.d. nivå, skal spesialpensumet være avsluttet innen siste undervisningsdag i undervisningsperioden. Med avsluttet menes at alt arbeid og alle aktiviteter skal være ferdige, at eventuell avsluttende oppgave/rapport skal være innlevert, og en eventuell eksamen gjennomført.

(5) Spesialpensum føres på karakterutskrift og vitnemålet med angivelse av tittel på pensumet og studiepoeng. Tittelen på spesialpensumet skal foreligge på bokmål eller nynorsk og på engelsk.

Kapittel 22. Delstudier ved annet lærested

§ 22-1 Delstudier ved annet lærested

(1) NMBU skal legge forholdene til rette for delstudier i inn- og/eller utlandet gjennom å skape et mobilitetsvindu i utdanningsplanen, gi generell veiledning og samarbeidsavtaler, finansieringsmuligheter og forsikringsordninger.

(2) I det ordinære studiet ved NMBU oppfordres studenten til å ta et delstudium ved et annet lærested i inn- og/eller utland. Delstudium vil si ett eller flere emner som inngår i utdanningsplanen, herunder også praksis, spesialpensum og gradsoppgaver som sensureres ved NMBU. Studieoppholdet må være forhåndsgodkjent før utreise.

(3) Fakultetet avgjør hvor stor del av et delstudium, avlagt ved annet lærested, som kan inngå i studentenes utdanningsplan og grad ved NMBU jf. kapittel 24. Etter tilbakekomst til NMBU skal studenten søke om en endelig godkjenning av emner tatt under studieoppholdet.

(4) Rektor kan fastsette utfyllende bestemmelser om delstudium i utlandet.

Utfyllende bestemmelser til kapittel 22. Delstudier ved annet lærested

22-1-1 Delstudier ved annet lærested

For å kunne få stipend gjennom Erasmus+ og støtte fra Lånekassen, må utvekslingen være forhåndsgodkjent og bli en del av grad ved NMBU.

Kapittel 23. Fellesgrader

§ 23-1 Fellesgrader

(1) NMBU kan samarbeid med en eller flere norske eller utenlandske gradsgivende institusjoner om samarbeid om utdanningstilbud i form av fellesgrad(er).

(2) En fellesgrad etableres og tilbys i et samarbeid mellom flere institusjoner, der alle i fellesskap har ansvar for opptak, veiledning, gradstildeling og annet som er beskrevet i institusjonenes forskrifter. For fullført fellesgrad utstedes felles vitnemål i form av: et vitnemålsdokument utstedt av alle konsortiedlemmene, et vitnemål fra hver av konsortiedeltakerne, eller som en kombinasjon av disse.

(3) Samarbeidet organiseres normalt i et konsortium og reguleres i avtale mellom konsortiedeltakerne. En slik avtale skal normalt bare inngås dersom det fra før er et etablert, stabilt faglig samarbeid mellom NMBU og minst en av de andre konsortiedeltakerne.

(4) Rektor vedtar utfyllende bestemmelser for fellesgradssamarbeid, herunder mal for samarbeidsavtaler.

Utfyllende bestemmelser til kapittel 23. Fellesgrader

23-1-1 Fellesgrader

Avtaler om fellesgrad må som et minimum regulere opptak, finansiering, opplæringsdel, veiledning, opphold ved institusjonene, rapporteringsplikt, avhandlingens språk, avhandlingens form, bedømmelse, gradstildeling, vitnemål og rettigheter til resultater. Avtalen undertegnes av rektor.

Kapittel 24. Godkjenning av utdanning tatt ved annen institusjon

§ 24-1 Utdanning tatt ved annen institusjon

En grad, emne eller emnegruppe fra en annen institusjon som, etter en vurdering, kan erstatte tilsvarende emne eller emnegruppe ved NMBU, skal godskrives studenten med samme antall studiepoeng, med de begrensninger som er nedfelt i denne forskrifts kapittel 45. NMBU skal påse at det ikke gis dobbel uttelling for samme faginnhold.

Kapittel 25. Studiepermisjoner

§ 25-1 Studiepermisjon

(1) Studenter som er tatt opp til et studieprogram ved NMBU kan søke permisjon fra studiene i samsvar med utfyllende bestemmelser fastsatt av rektor.

(2) Fødsel og omsorg for barn gir rett til permisjon jf. de til enhver tid gjeldene regler i uhl.

Utfyllende bestemmelser til kapittel 25. Studiepermisjoner

25-1-1 Begrunnet studiepermisjon

(1) Alle programstudenter kan søke om permisjon fra studiene på bakgrunn av sykdom, tjeneste etter forsvarsloven § 17, verv i studentpolitiske organer og når det foreligger andre særlige grunner. Slik permisjon kan innvilges forutsatt at det er fremlagt dokumentasjon som beskrevet i tredje ledd.

(2) Studenter på veterinær- og dyrepleierstudiene som innvilges permisjon ut over tre måneder på veterinærutdanningen flyttes ned et kull. Permisjonstiden kommer i tillegg til retten som studenten har til utvidet studietid.

(3) For å få innvilget begrunnet permisjon må studenten ha nødvendig dokumentasjon, slik som:

- legeerklæring
- terminbekreftelse/ fødselsattest/ dokumentasjon på adopsjon
- innkalling til førstegangstjeneste
- dokumentasjon på verv
- dokumentasjon på de faglige hensynene som er oppgitt som grunn
- dokumentasjon på forholdene som er oppgitt som grunn

25-1-2 Ubegrunnet studiepermisjon

(1) Det kan søkes om inntil to semestre sammenhengende permisjon fra studieprogrammet uten å oppgi en grunn, forutsatt at studenten har oppnådd minst 15 studiepoeng innenfor sitt studieprogram.

*(2) Studenten kan kun søke om ubegrunnet studiepermisjon én gang i løpet av studietiden ved NMBU. Har studenten søkt om permisjon for ett semester kan det ikke senere søkes om ubegrunnet studiepermisjon for ett semester til.

(3) Ved følgende studieprogram kan det ikke søkes om ubegrunnet permisjon:

- Veterinærmedisin
- Bachelor dyrepleie
- Praktisk-pedagogisk utdanning
- European Master in Animal Breeding and Genetics

25-1-3 Generelle regler for Studiepermisjon

(1) I de tilfeller der en student innvilges permisjon etter 25-1-1 og det er inngått kontrakt om bachelor- eller mastergradsoppgave, må gradsoppgavekontrakten revideres både i forkant av permisjonsperioden og ved permisjonsperiodens slutt. Det kan ikke søkes om ubegrunnet permisjon jf. 25-1-2 etter at kontrakt for gradsoppgave er inngått.

(2) Søknad om permisjon sendes via fastsatt søknadsskjema. Studiepermisjonen innvilges av studieprogramansvarlig fakultet.

(3) En student som har fått innvilget studiepermisjon kan melde seg til vurdering ved NMBU under permisjonstiden gitt at følgende forutsetninger er oppfylt:

- studenten må være vurderingsmeldt i emnet/emnene og være*
- semesterregistrert i samsvar med § 17-2 andre ledd.*

(4) Studenter som har permisjon fra NMBU har ikke krav på å følge undervisningen og har heller ikke krav på en studentarbeidsplass ved NMBU. Egne bestemmelser gjelder for ph.d.-studenter.

(5) Rett til permisjon kan også gi rett til tilrettelagt løp etter 34-1-1 femte og sjette ledd.

Kapittel 26. Overgang til annet studieprogram

§ 26-1 Overgang til annet studieprogram

(1) Studenter som er tatt opp til et studieprogram ved NMBU kan søke overgang til et annet studieprogram ved NMBU. Unntak gjelder for overgang til veterinær- og dyrepleierstudiene.

(2) Rektor kan fastsette utfyllende bestemmelser for overgang til annet studieprogram.

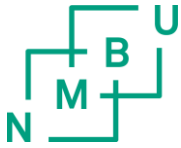
Utfyllende bestemmelser til kapittel 26. Overgang til annet studieprogram

26-1-1 Overgang til annet studieprogram

(1) Søknad om overgang til annet studieprogram sendes på fastsatt skjema innen fastsatt frist i akademisk kalender. Søknaden behandles av fakultetet som har ansvaret for studieprogrammet det søkes overgang til.

*(2) Hovedkriterier for overgang til annet studieprogram:

- Ved overgang fra et studieprogram til et annet må det være plass på studieprogrammet det søkes overgang til.*
- Studieprogrammets opptakskrav må være oppfylt.*
- Studenter som søker overgang i løpet av det første halvåret de studerer ved NMBU, rangeres etter konkurransepoengsum ved opptak. Studentens konkurransepoengsum må være høy nok til å ha kunnet kommet inn på studiet gjennom det ordinære opptaket samme år. Studenter som søker overgang senere i studiet, rangeres av fakultetet.*

(3) Ved overgang til annet studieprogram forutsettes det at studenten tar alle obligatoriske emner på det studieprogrammet studenten får overgang til. Studenter med behov for individuell tilpassing, må utarbeide en revidert utdanningsplan som må godkjennes av fakultetet.

*26-1-1 andre ledd oppdatert. Fastsatt av rektor 29. februar 2024

Kapittel 27. Skikkethetsvurdering

§ 27-1 Skikkethetsvurdering

* (1) Forskrift 28. juni 2024 nr. 1392 til universitets og høyskoleloven kapittel 7 legges til grunn ved behandling av saker ved tvil om en students skikkethet.

* (2) Rektor oppnevner skikkethetsnemnd for de utdanninger som omfattes av ordningen.

(3) Rektor oppnevner institusjonsansvarlig for skikkethetsvurderingen ved NMBU.

(4) Universitetet plikter å informere studenten om dennes rettigheter i saker ved tvil om studentens skikkethet.

*§ 27-1 første og andre ledd endret. Fastsatt av NMBU universitetsstyret 19. september 2024

Kapittel 28. Reaksjon på klanderverdig opptreden og straffbare forhold

§ 28-1 Klanderverdig opptreden og straffbare forhold

En student som opptrer i strid med de til enhver tid gjeldene regler i uhl om klanderverdig opptreden og straffbare forhold kan møtes med reaksjon i samsvar med lovbestemmelsene. NMBUs nemnd for studentsaker har avgjørelsesmyndighet i slike saker.

Del IV. Vurdering, sensur og klage

Kapittel 29. Vurdering og obligatorisk aktivitet

§ 29-1 Vurderingsordninger, vurderingsform og obligatorisk aktivitet.

(1) Vurdering ved NMBU skal være upartisk og faglig betryggende, og samtidig fremme meningsfullt samsvar mellom læring, undervisning og vurdering. Emnets vurderingsordning skal fremgå av studieplanen og i emnebeskrivelsen for det enkelte emne.

(2) Et emnes vurderingsordning er en beskrivelse av hvordan et emne som helhet skal vurderes. Vurderingsordningen for emnet kan være en enkeltstående vurdering eller en samlet vurdering

(3) Et emnes vurderingsform beskriver hvordan vurderingen i emnet skal foregå, der studenten skal gjennomføre noe som skal få en vurdering. Et emne kan ha en eller flere vurderingsformer.

(4) Obligatoriske aktiviteter er arbeider eller deltagelse som skal godkjennes, men som ikke er karaktergivende, og som studenten har utført i løpet av emnets undervisningsperiode.

(5) Rektor kan fastsette utfyllende bestemmelser for vurdering og obligatoriske aktiviteter.

Utfyllende bestemmelser til kapittel 29. Vurdering og obligatorisk aktivitet.

29-1-1 Enkeltstående vurdering

Et emne med enkeltstående vurdering har én enkelt vurdering som teller 100% av karakteren i emnet. Emnet kan ha én av følgende enkeltstående vurderinger:

- *hjemmeeksamen*
- *mappevurdering*
- *muntlig eksamen*
- *oppgave*
- *praksis*
- *praktisk prøve*
- *skriftlig eksamen*

29-1-2 Samlet vurdering

(1) Et emne med to eller flere selvstendige vurderingsformer (vurderinger) har samlet vurdering.

- *Den enkelte vurderingsformen omtales som en delvurdering.*
- *Delvurderingene kan ha ulik form.*
- *Hver delvurdering skal vurderes for seg og gis en selvstendig karakter jf. 42-1-2 sjette ledd.*
- *Alle delvurderinger må ha samme karakterregel.*
- *Sammenslåing av karakter skjer i studieadministrativt systemet.*
- *Karakter for den enkelte delvurdering publiseres fortløpende, jf. 42-1-2 sjette ledd, og kan påklages etter bestemmelsene i 43-1-1 første ledd.*

(2) I emner med samlet vurdering skal det fremgå av emnebeskrivelsen hvor mye hver delvurdering vektlegges. Alle delene i en samlet vurdering må være bestått for å bestå i emnet.

(3) Alle delvurderinger, med unntak av muntlig eller skriftlig eksamen i eksamensperioden, skal være gjennomført innen siste dag i undervisningsperioden jf. akademisk kalender.

29-1-3 Vurdering

(1) Emnets vurderingsform (i.e. hvordan vurderingen skal foregå) vil variere utfra hvilken type oppgave eller arbeid studenten skal bli vurdert i. Studenten skal gjennomføre noe som skal få en vurdering og som resulterer i en karakter.

(2) Vurdering i et emne skal vise studentens oppnådde læringsutbytte som samlet kompetanse på tvers av emnets krav til kunnskap og ferdigheter. Vurdering er et avgjørende verktøy for å vite om studentene har nådd disse målene og innehar ønsket kompetanse.

(3) Så langt det er mulig skal det gjennomføres anonym vurdering av studentenes prestasjon.

(4) I emner med skriftlig arbeid kan emneansvarlig kreve at det leveres egenerklæring om plagiering.

29-1-4 Obligatorisk aktivitet

(1) Obligatoriske aktiviteter, jf. § 29-1 fjerde ledd, kan omfatte én eller flere aktiviteter, som ikke er karaktergivende og kan eksempelvis være deltakelse, laboratorieøvelser, praksis, skriftlig arbeid, presentasjoner m.m.

(2) I emner med krav til obligatorisk aktivitet kan det stilles krav om at obligatorisk aktivitet skal være godkjent før en student kan fremstille seg til vurdering i emnet. Krav om godkjent obligatorisk aktivitet skal fremgå av emnebeskrivelsen jf. § 20-1 sjette ledd.

(3) En student som ikke har fått godkjent obligatoriske aktiviteter eller har større fravær enn det som kan godkjennes, kan likevel få fremstille seg til vurdering. Emneansvarlig fakultetet vurderer om slik tillatelse skal gis. For at karakter og studiepoeng i emnet skal frigis må godkjenningen av all pålagt obligatorisk aktivitet finne sted neste gang emnet tilbys.

(4) Fakultetet kan gi fritak fra obligatoriske aktiviteter enten på grunnlag av annen dokumentert utdanning, at den obligatoriske aktiviteten i emnet tidligere er gjennomført eller ved en realkompetansevurdering.

(5) Ved sykdom eller andre særlige grunner kan fakultetet avgjøre at det skal gjennomføres alternative obligatoriske aktiviteter dersom dette er praktisk mulig og faglig forsvarlig.

(6) Hvis ikke annet er beskrevet i emnets emnebeskrivelse, er obligatoriske aktiviteter normalt gyldig til og med neste gang emnet tilbys. Emneansvarlig avgjør om de obligatoriske aktivitetene må gjentas ved fornyet prøve. For veterinær- og dyrepleierstudiene er det angitt i studieplanen om obligatoriske aktiviteter må gjentas ved fornyet prøve.

(7) Studenter som har obligatoriske utferder/ekskursjoner, skal få dekket merkostnader til transport og overnatting av emneansvarlig fakultet.

Kapittel 30. Eksamen

§ 30-1 Eksamensplan

*(1) Akademisk kalender gir oversikt over eksamensperiodene for alle studier.

*(2) For eksamener som ikke gjennomføres i eksamensperioden ref. første ledd, kan eksamensplanen fastsettes i en semesterplan eller på annen hensiktsmessig måte.

*§ 30-1 første og andre ledd endret. Fastsatt av NMBU universitetsstyret 19. september 2024

§ 30-2 Sted, tidspunkt og varighet

Sted, tidspunkt, varighet for eksamen kunngjøres av NMBU som beskrevet i utfyllende bestemmelser.

§ 30-3 Eksamensoppgaver/-besvarelser og -målform

(1) Eksamensoppgaver i et emne skal utformes på bokmål og nynorsk. Unntak fra kravet om oppgave på begge målformer, kan kun gjøres i tråd med forskrift 28. juni 2024 nr. 1392 til universitets og høyskoleloven § 5-2.

(2) I emner som tilbys på engelsk utformes eksamensoppgaven på engelsk.

§ 30-4 Utfyllende bestemmelser til eksamen

Rektor kan fastsette utfyllende bestemmelser for eksamen.

Utfyllende bestemmelser til kapittel 30. Eksamen

30-1-1 Generelt om eksamen

(1) I eksamensperioder, fastsatt i akademisk kalender, skal det normalt kun foregå eksamen med tilsyn på campus.

(2) Eksamen gjennomføres i henhold til bestemmelsene i denne forskrift med tilhørende utfyllende bestemmelser samt retningslinjer for eksamensgjennomføring ved NMBU.

30-1-2 Tid og sted for eksamen

*(1) Tidspunkt (dato og klokkeslett) for skriftlig eksamen i eksamensperioden, kunngjøres via timeplanssystemet og StudentWeb, normalt fire (4) uker før oppmeldingsfristen for undervisningsperioden. Tidspunkt for eksamen utenom eksamensperioden samt andre typer vurderinger gis normalt i emnets Canvas rom.

(2) Ved skriftlig eksamen på campus vil informasjon om sted (eksamensrom) for eksamen, kunngjøres på StudentWeb senest tre (3) dager før eksamen. Ved muntlig eksamen vil informasjon om sted gis av fakultet.

(3) For veterinær- og dyrepleierstudiene skal tidspunkt for vurderingene (eksamen) eller vurderingsperioden (eksamensperioden) framgå av semesterplanen og StudentWeb.

(4) Studentene er selv ansvarlig for å holde seg orientert om tid og sted for sin(e) eksamen(er).

*30-1-2 første ledd oppdatert. Fastsatt av rektor 27. september 2024

30-1-3 Eksamensoppgaver/-besvarelser, språk og målform

(1) I emner som tilbys på norsk eller engelsk etter behov, utformes eksamensoppgaven normalt på det språket emnet undervises i.

(2) En eksamensoppgave kan besvares på bokmål, nynorsk, svensk, dansk eller engelsk. Studenten kan søke emneansvarlig fakultet om å besvare oppgaven på andre språk. Emneansvarlig fakultet avgjør slike søknader.

(3) Dersom det, i et emne som tilbys på engelsk, settes krav til at eksamensoppgaven kun kan besvares på engelsk, skal dette fremgå av emnebeskrivelsen. Eventuelle søknader om unntak fra kravet sendes til og avgjøres av emneansvarlig fakultet.

30-1-4 Eksamen på campus

(1) Eksamenens varighet skal framgå av emnebeskrivelsen til det enkelte emnet. Skriftlig eksamen på campus skal normalt ikke overstige 3,5 timer. Ved varighet utover 3,5 timer skal dette fastsettes av fakultetets studieutvalg

(2) Oppmøte til skriftlig eksamen på campus:

- formiddag kl. 09.00 – med frammøte senest kl. 08.30.
- ettermiddag kl. 14.00 – med frammøte senest kl. 13.30.

Studiedirektøren kan i særskilte tilfeller gjøre unntak fra oppmøtekravet fastsatt i punktlisten over. Ved unntak fra fastsatt frammøtetidspunkt, må det bringes på rene at ingen studenter har forlatt eksamenslokalene der eksamen i det aktuelle emnet pågår.

(3) Varigheten av en skriftlig eksamen på campus regnes normalt fra det tidspunkt oppgaven er tilgjengeliggjort for alle.

(4) Ved eksamen på campus er det krav om at studentene skal vise gyldig legitimasjon med bilde.

(5) Under en eksamen på campus kan studenten kun forlate eksamenslokalet i følge med en eksamensinspektør.

(6) En student som møter til eksamen kan ikke avslutte eksamen eller levere blank besvarelse før det har gått 30 minutter etter at den aktuelle eksamen har startet jf. 30-1-5 første og andre ledd.

(7) En student som utviser adferd forstyrrende for eksamensavviklingen kan bortvises fra eksamenslokalet.

(8) Emneansvarlig eller dennes stedfortreder skal være tilgjengelig under eksamen.

30-1-5 Innlevering av skriftlig besvarelse – digitalt eller på papir

(1) Ved en eksamen på campus kan innleveringen av en eksamensbesvarelse tidligst skje 30 minutter etter at den aktuelle eksamen har startet.

(2) Dersom en student ønsker å levere blank besvarelse til en eksamen gjelder følgende:

- a) En student som ønsker å levere blank besvarelse ved en eksamen gjennomført på papir på campus, må levere utfylt omslagsark for å bli registrert med ikke bestått/stryk.
- b) Ved digital eksamen må studenten følge anvisninger i systemet for å levere inn blank besvarelse. Samme prosedyre for levering gjelder uavhengig av om eksamen gjennomføres på campus eller hjemme.

(3) En innlevert besvarelse, digitalt eller på papir, kan ikke trekkes tilbake eller unndras sensur.

(4) Når eksamenstiden er ute, har studenten ikke lenger adgang til å skrive på besvarelsen.

- a) Ved skriftlig eksamen på campus, avlagt på papir, gis det inntil 15 minutter til klargjøring av papirene for innlevering.
- b) Ved digital eksamen stenger eksamenssystemet når eksamenstiden er ute. Besvarelsen og nødvendige filer må være levert og lastet opp innen eksamenstidens utløp.

(5) Kladdemark kan normalt ikke leveres inn som del av eksamensbesvarelsen.

Kapittel 31. Mappe, oppgaver og praksis

§ 31-1 Mappe

En mappe består av en samling av arbeid utført av studenten. Alle arbeider i en mappe skal være avsluttet og innlevert innen siste undervisningsdag i undervisningsperioden fastsatt i akademisk kalender. Innholdet i mappen vurderes som en helhet og resulterer i én karakter.

§ 31-2 Oppgave

(1) En oppgave er et arbeid som studenten jobber med alene eller sammen med andre studenter og som skal vise studentens oppnådde læringsutbytte som samlet kompetanse på tvers av emnets krav til kunnskap og ferdigheter.

(2) Gradsoppgaver beskrives i kapittel 44.

§ 31-3 Praksis

Praksis er trening eller opplæring i yrkesutøvelse som studenten gjør alene, i par eller i gruppe. Praksisopplæringen skal være variert, veiledet, og resultere i en karakter.

§ 31-4 Utfyllende bestemmelser

Rektor kan fastsette utfyllende bestemmelser om mappe, oppgaver og praksis.

Utfyllende bestemmelser til kapittel 31. Mappe, oppgaver og praksis

31-1-1 Mappe

(1) I en mappevurdering kan det inngå to eller flere arbeid utført av studenten. Alle arbeider i en mappe må være etterprøvbare.

(2) Eksempler på arbeider en mappe kan bestå av (listen er ikke uttømmende):

- ekskursjonsdeltakelse og ev. rapport
- laboratorieøvelse
- innleveringsoppgave
- prosjekt-/semesteroppgave
- muntlige prøve eller presentasjoner, som kan etterprøves
- objektsamling
- praksis og ev. rapport
- praktisk prøve
- skriftlig vurdering i undervisningsperioden

(3) Innholdet i en mappe skal fremgå av emnebeskrivelsen. Det skal underveis i emnet gis tilbakemeldinger på arbeider som får uttelling på karakteren.

(4) Bare skriftlige arbeider eller andre arbeider som er av en slik art at vurderingen lar seg etterprøve kan inngå i en mappe. Eksamen, jf. 30-1-1 første ledd, kan ikke inngå.

(5) Justerende muntlig kan benyttes etter nærmere beskrivelse gitt i veileder for mappe- og samlet vurdering.

(6) Ved klage på karaktersettingen av en mappe skal det foretas ny sensur av mappen i tråd med bestemmelsene i § 43-3.

31-1-2 Oppgaver

Oppgaver skal leveres inn til vurdering i løpet av undervisningsperioden (egne frister for gradsoppgaver).

31-1-3 Praksis

Obligatorisk praksis kan registreres som et eget emne, en egen delvurdering eller inngå som en obligatorisk aktivitet i et emne. Obligatorisk praksis kan inngå i en mappevurdering, men må være etterprøvbare. Hovedregelen er at NMBU har ansvaret for å finne relevant praksisplass hvis praksis er obligatorisk. Unntak kan gjelde enkelte typer praksis på veterinær- og dyrepleierstudiene. I alle studier/emner med praksis skal kriterier for gjennomføring og vurdering av praksis være beskrevet.

31-1-4 Praktisk/klinisk eksamen

(1) Praktisk/klinisk eksamen avvikles i løpet av en nærmere fastsatt periode og studentene fordeles på aktuelle eksamenstidspunkt innen perioden.

(2) Under praktiske/kliniske eksamener avgjør dekan, eller den dekan bemyndiger, i samråd med sensor hvordan eksamen skal gjennomføres.

Kapittel 32. Muntlig eksamen

§ 32-1 Muntlig eksamen

(1) Muntlig eksamen kan være muntlig prøve, muntlig presentasjon eller lignende. Muntlig eksamen gis enten som selvstendig vurdering i emnet, som en av flere selvstendige delvurderinger, eller som en justerende muntlig prøve ved skriftlige arbeider.

(2) En muntlig eksamen skal være offentlig, med mindre hensynet til gjennomføringen av eksamenen tilsier noe annet. Når tungtveiende grunner taler for det, kan emneansvarlig fakultetet, etter ønske fra vedkommende eksamenskandidat, gjøre unntak fra regelen om offentlig eksamen.

(3) Emneansvarlig fakultetet bestemmer tid og sted for gjennomføring av muntlig eksamen, herunder om muntlig eksamen skal gjennomføres digitalt eller på campus.

(4) Rektor kan i utfyllende bestemmelser fastsette nærmere regler for gjennomføring av muntlig eksamen.

Utfyllende bestemmelser til kapittel 32. Muntlig eksamen

32-1-1 Muntlig eksamen

(1) Tidspunkt for muntlig eksamen for alle studier, med unntak av veterinær- og dyrepleierstudiene, fastsettes og kunngjøres av emneansvarlig fakultet, senest fire uker før eksamen.

(2) Sted for muntlig prøve kunngjøres senest tre dager før eksamen.

Kapittel 33. Hjelpemidler

§ 33-1 Tillatte hjelpemidler

(1) Emneansvarlig fakultetet avgjør hvilke hjelpemidler studenten kan eller skal ha tilgjengelig ved eksamen eller annen vurdering i emnet. Hjelpemidler som ikke har vært i vanlig bruk i det aktuelle emne, og som ikke kan stilles til disposisjon for alle studentene, skal ikke tillates.

*(2) Emner med eksamen/vurdering på campus under tilsyn skal ha tillatte hjelpemidler angitt i emnebeskrivelsen. Nettversjonen av emnebeskrivelsene vil alltid være den gjeldende.

(3) Rektor kan fastsette utfyllende bestemmelser for hjelpemidler ved vurdering og bruk av ordbok.

*§ 33-1 andre ledd endret. Fastsatt av NMBU universitetsstyret 19. september 2024

Utfyllende bestemmelser til kapittel 33. Hjelpemidler

33-1-1 Tillatte hjelpemidler

(1) Tillatte hjelpemidler ved eksamen eller annen vurdering i et emne skal være i samsvar med følgende koder:

- A1: ingen kalkulator, ingen andre hjelpemidler
- A2: ingen kalkulator, spesifiserte andre hjelpemidler
- B1: utdelt kalkulator, ingen andre hjelpemidler
- B2: utdelt kalkulator, spesifiserte andre hjelpemidler
- C1: alle typer kalkulatorer, spesifiserte andre hjelpemidler

33-1-2 Studentens ansvar – lovlige og ulovlige hjelpemidler

(1) Ved eksamen på campus, må studentene selv ta med seg tillatte hjelpemidler til eksamenslokalet. Dette gjelder ikke der det er angitt at NMBU stiller hjelpemidler til disposisjon. Tillatte hjelpemidler skal være angitt på eksamensoppgaven og i emnets emnebeskrivelse på nett. Følgende gjelder:

a) Det er ikke lov å ha med, eller ha tilgang til, andre hjelpemidler enn det som er angitt som tillatt ved den aktuelle eksamenen.

b) Studentene er selv ansvarlig for at medbrakte hjelpemidler ikke inneholder ulovlige notater. Det er ikke tillatt å dele på hjelpemidler under eksamen.

c) All tilgang til og bruk av mobiltelefon under en eksamen på campus betraktes som fusk. Tilsvarende gjelder for digitale hjelpemidler som inneholder kommunikasjonsutstyr. Unntak gjelder der det på eksamensoppgaven eller i emnebeskrivelsen er presisert at hjelpemidler med kommunikasjonsutstyr er tillatt.

d) Hjelpemiddelet alle typer kalkulatorer betyr, såfremt annet ikke er presisert i eksamensoppgaven eller i emnebeskrivelsen, en kalkulator som

ikke inneholder filer, ikke er knyttet til internett, strømmettet eller skriver, ikke kommuniserer med andre enheter, ikke støyer og som bare består av en enkelt gjenstand.

(2) Det er ikke tillatt med kommunikasjon mellom medstudenter eller med andre personer under en eksamen, hvis ikke slik kommunikasjon er presisert som et tillatt hjelpemiddel i eksamensoppgaven eller i emnebeskrivelsen. Dette gjelder både ved eksamen som gjennomføres på campus og som hjemmeksamen.

33-1-3 Ordbok ved eksamen på campus

Studenter har anledning til å ha med enkel tospråklig ordbok hvis eksamen avvikles på et annet språk enn morsmålet. Ordboka skal være fri for notater.

33-1-4 Kontroll av hjelpemidler

Ved eksamen på campus der det benyttes eksamensinspektører kan medbrakte hjelpemidler enkeltvis eller ved stikkprøver bli kontrollert av inspektørene.

Kapittel 34. Tilrettelegging ved studier og fremstilling til vurdering

§ 34-1 Søke om tilrettelegging ved studier og fremstilling til vurdering

(1) Studenter som grunnet funksjonsnedsettelse eller andre særskilte grunner har behov for egnet individuell tilrettelegging i forbindelse med studier og/ eller ved fremstilling til vurdering i emnene, må søke om slik tilrettelegging innen fastsatt frist i akademisk kalender. Egne søknadsfrister gjelder for veterinær- og dyrepleierstudiet.

(2) Tilrettelegging av studier og/eller eksamen skal ikke føre til en reduksjon av de faglige kravene som stilles til den enkelte utdanningen jf. de til enhver tid gjeldende bestemmelser i uhl.

(3) Rektor kan fastsette utfyllende bestemmelser for tilrettelegging i samsvar med de til enhver tid gjeldende bestemmelser i uhl.

Utfyllende bestemmelser til kapittel 34. Tilrettelegging ved studier og fremstilling til vurdering

34-1-1 Søke om tilrettelegging ved studier og fremstilling til vurdering

(1) Behovet for tilrettelegging skal dokumenteres med attest fra medisinsk sakkyndig eller annen tilsvarende dokumentasjon som bekrefter behovet.

(2) Ved behov for tilrettelegging som følge av en akutt situasjon, må Studieavdelingen (ved tilretteleggingskontoret) kontaktes så snart som mulig etter at situasjonen har oppstått.

(3) Tilrettelegging kan bl.a. gis til studenter som har kroniske eller akutte lidelser, funksjonsnedsettelser, gravide som har behov for hvile, o.a. Tilrettelegging kan være spesiell fysisk tilrettelegging, spesielle hjelpemidler, utvidet tid ved eksamen m.m.

(4) Studenter som trenger ammepauser ved fremstilling til en vurdering må, innen avmeldingsfristen for eksamen, søke om slik pause til tilretteleggingskontoret. Ammetiden legges til ordinær eksamenstid.

(5) Studenter kan ved dokumentert sykdom søke om å ta studiene over en lengre periode enn ved normalt studietid. Søknad om slik tilrettelegging behandles av fakultet.

(6) Tilrettelegging av studier og eksamen kan også gjelde for studenter som får innvilget toppidrettsstatus, innehar politiske eller studentpolitiske verv eller har andre tungtveiende grunner.

(7) Permisjon fra studiene kan søkes om i samsvar med reglene i kapittel 25.

34-1-2 Forlengt tid ved skriftlig vurdering

(1) Ved skriftlig eksamen gis følgende forlengelse:

- for eksamen som varer inntil 1,5 time gis 15 minutter ekstra tid
- for eksamen som varer mer enn 1,5 time og inntil 2 timer gis 20 minutter ekstra tid
- for eksamen som varer mer enn 2 time og inntil 4 timer gis 30 minutter ekstra tid
- for eksamen som varer mer enn 4 timer gis 1 time ekstra tid

(2) Ved hjemmeksamen av lengre varighet gis følgende forlengelse:

- for eksamen som varer 24 timer eller mer: 3 timer tilleggstid
- for eksamen som varer 36 timer eller mer: 5 timer tilleggstid
- for eksamen som varer 48 timer eller mer: 7 timer tilleggstid

(3) Studenter med annet morsmål enn norsk gis ikke ekstra tid der eksamen eller annet vurderingselement holdes på norsk. Tilsvarende gjelder for studenter som ikke har engelsk som morsmål der eksamen holdes på engelsk.

34-1-3 Tilrettelegging ved delprøver og annen vurdering

Eqne bestemmelser gjelder for tilrettelegging ved delprøver og annet vurderingselement, som ikke defineres som en skriftlig eksamen i en eksamensperiode. Hva som gjelder for den enkelte student er spesifisert i studentens bekreftelse på innvilget tilrettelegging ved NMBU.

Kapittel 35. Fravær i forbindelse med fremstilling til vurdering

§ 35-1 Fravær grunnet sykdom

(1) Studenter som grunnet sykdom er forhindret fra å fremstille seg til vurdering, må levere attest fra medisinsk sakkyndig med opplysninger om tidsrommet for fraværet.

(2) Elektronisk søknad om gyldig fravær og attest, i samsvar med første ledd, må sendes senest fem (5) virkedager etter at studenten skulle ha fremstilt seg til vurdering.

§ 35-2 Fravær grunnet særskilte forhold

Studenter som på grunn av andre særskilte forhold omkring egen person er forhindret fra å fremstille seg til vurdering, skal dokumentere dette på tilsvarende måte som ved sykdom.

§ 35-3 Ikke tellende forsøk/ rett til ny eksamen (konte)

(1) Det regnes ikke som et tellende forsøk etter kapittel 38 dersom studenten får godkjent gyldig fravær fra eksamen eller annet vurderingselement.

(2) Hvorvidt en student har rett til ny eksamen (konte), ved godkjent fravær fra eksamen eller annet vurderingselement, følger av kapittel 36.

Kapittel 36. Ny eksamen (konte)

§ 36-1 Ny eksamen (konte)

(1) Det arrangeres ny eksamen (konte) i emner med enkeltstående vurdering som har vurderingsform skriftlig eller muntlig eksamen i eksamensperioden.

(2) Ny eksamen (konte) for et emne arrangeres i den påfølgende høst-/vårparallelle. På veterinær- og dyrepleiestudiene er ny eksamen (konte) kunngjort i semesterplanen.

(3) Ved ny eksamen (konte) skal studenten prøves i samme pensum og vurderingsformen skal være lik den som ble brukt ved ordinær eksamen.

§ 36-2 Oppmelding til ny eksamen (konte)

Studenter kan, i samsvar med betingelsene i § 36-1 første ledd, melde seg til ny eksamen (konte) i et emne. Betingelsene er at studenten strøk eller har fått innvilget gyldig fravær, etter kapittel 35. ved sist ordinære eksamen i emnet. Tilsvarende gjelder for ph.d.-studenter, som i forhold til karakterkrav satt av fakultetet, ikke har bestått et emne i opplæringsdelen.

§ 36-3 Utfyllende bestemmelser

Rektor kan fastsette utfyllende bestemmelser til oppmelding og gjennomføring av ny eksamen (konte), herunder egne bestemmelser om oppmelding for veterinær og dyrepleierstudiet.

Utfyllende bestemmelser til kapittel 36. Ny eksamen (konte)

36-1-1 Ny eksamen (konte)

(1) Oppmelding til ny eksamen (konte) gjøres via StudentWeb eller ved henvendelse til Studentenes informasjonstorg (SiT) innen fastsatt frist i akademisk kalender.

(2) Ved ny eksamen (konte) skal tillatte hjelpemidler være lik hjelpemidler som var tillatt brukt ved ordinær eksamen.

36-1-2 Ny eksamen (konte) ved veterinær- og dyrepleierstudiene

(1) For studenter på veterinær- og dyrepleierstudiene gjelder følgende:

- På veterinær- og dyrepleierstudiet kan studenter automatisk meldes opp til ny eksamen (konte) i henhold til bestemmelser fastsatt av fakultetet.
- Studenten må selv melde seg opp til praktisk/klinisk eksamen når de søker om å få være høst- eller vårkandidat.
- En student kan trekke seg fra eksamen senest fire uker før eksamen starter/gjennomføres.
- For studenter på veterinær- og dyrepleierstudiene arrangeres ny og utsatt eksamen normalt før påfølgende semester. Hvilke emner dette gjelder beskrives i studieplanen.

- Veterinær- og dyrepleiestudenter kan ta utsatt eksamen i samme eksamensperiode ved ledig kapasitet. Dersom det ikke er ledig kapasitet, må studenten vente til neste eksamensperiode.
- Dersom praktisk/klinisk eksamen ordinært avvikles i to eksamensperioder pr. år arrangeres det ikke egen utsatt/ny prøve.
- Studenter som har strøket i en praktisk/klinisk eksamen kan, innen fastsatt frist, be om ekstra klinisk trening før ny eksamen.
- Særbestemmelser for å gå videre i studiet ved ikke avlagte/beståtte praktisk/kliniske eksamener fastsettes av fakultet.

Kapittel 37. Rett til vurdering i emner som legges ned

§ 37-1 Emner som legges ned

(1) Dersom emnet endres vesentlig med hensyn til omfang, pensum eller lignende eller emnet nedlegges, gis det anledning til å bli vurdert etter tidligere ordning én gang. Studenten har imidlertid ikke krav på undervisning etter tidligere ordning.

(2) Slik vurdering avholdes normalt ved første tidspunkt for ny eksamen (konte og ikke senere enn ett år etter at siste ordinære vurdering i emnet ble gjennomført.

(3) Rektor kan fastsette utfyllende bestemmelser for retten til å fremstille seg til vurdering etter første ledd.

Utfyllende bestemmelser til kapittel 37. Rett til vurdering i emner som legges ned

37-1-1 Emner som legges ned

(1) Dersom en student har godkjent sykefravær når det arrangeres eksamen i emner som legges ned jf. § 37-1 første ledd, og studenten ikke har bestått den aktuelle eksamenen, kan det etter søknad arrangeres en ny eksamen som er faglig jevn god med gammel ordning. Ny eksamen etter gammel ordning tilbys kun én gang. Studiedirektøren avgjør slike søknader.

(2) I emner med mappevurdering vil arbeidene i mappen normalt være en integrert del av undervisningen i emnet, slik at det ikke vil være mulig å bli vurdert etter tidligere ordning.

Kapittel 38. Antall forsøk på å fremstille seg til vurdering i et emne

***§ 38-1 Antall forsøk**

(1) Ved NMBU gis det adgang til å fremstille seg til vurdering i et emne tre ganger. Unntak gjelder for praksisperioder ved praktiskpedagogisk utdanning (PPU) og lektorutdanning i realfag (LUR).

(2) Det gis adgang til å fremstille seg til vurdering av gradsoppgave i samme studieprogram to ganger, unntak følger av § 38-1 tredje ledd. Inndragning av studieretten følger av 17-6 andre ledd.

(3) Dersom et

emne er bestått, har studentene mulighet til å fremstille seg til vurdering i samme emne på nytt. Unntak:

- Gjentak av bestått gradsoppgave tillates ikke jf. § 44-11 tredje ledd

- Emner som inngår i på veterinær- og dyrepleierstudiene

(4) Studenter som gis tillatelse til å fremstille seg til vurdering i et emne som tidligere er bestått, har ikke krav på å kunne følge undervisningen i emner med begrenset kapasitet.

(5) Dersom en student har fremstilt seg til vurdering i et emne mer enn en gang, skal beste karakter gjelde, og kun den karakteren skal fremgå av karakterutskrift og vitnemål.

(6) Rektor kan i utfyllende bestemmelser fastsette nærmere regler for adgang til å fremstille seg til vurdering i et emne flere ganger.

*§ 38-1 første ledd endret. Nytt andre ledd. Ny nummerering ledd 3-6. Fastsatt av NMBU universitetsstyret 19. september 2024

Utfyllende bestemmelser til kapittel 38 Antall forsøk på å fremstille seg til vurdering i et emne

38-1-1 Antall forsøk på å framstille seg til vurdering i et emne

(1) Studenten har adgang til å framstille seg til vurdering i samme emne inntil tre ganger, forutsatt at det aktuelle emnet eksisterer.

(2) Studenter som etter tre forsøk ikke har bestått et emne, kan etter begrunnet søknad til Studieavdelingen, gis dispensasjon til å framstille seg for vurdering i emnet en fjerde gang.

*(3) For studenter med praksisperioder ved praktisk-pedagogisk utdanning (PPU) og lektorutdanning i realfag (LUR) gjelder følgende: Praksisperioden kan gjennomføres inntil to ganger. Hvis perioden ikke blir godkjent på det andre forsøket, mister studenten normalt studieretten jf. NMBUs studieforskrift § 17-6 første ledd.

*38-1-1 nytt tredje ledd. Fastsatt av rektor 29. februar 2024

Kapittel 39. Fusk

§ 39-1 Fusk

(1) Fusk, herunder forsøk på fusk eller brudd på plagieringsbestemmelsene kan føre til at eksamen, prøve eller annen vurdering for vedkommende student blir annullert. Fusk kan også føre til utestenging jf. de til enhver tid gjeldende bestemmelser i uhl.

(2) Brudd på hjelpemiddelbestemmelsene i kapittel 33 betraktes som forsøk på fusk.

(3) Universitetsstyret selv gir retningslinjer om rutiner ved mistanke om fusk. NMBUs nemnd for studentsaker behandler saker ved mistanke om fusk i tråd med gjeldende lovbestemmelser og NMBUs retningslinjer.

Kapittel 40. Sensorer og sensorveiledning

***§ 40-1 Sensorer og sensorveiledning**

Krav til bruk av sensorer, samt krav til sensorveiledning reguleres av de til enhver tid gjeldende bestemmelser i uhl og i dette kapitlet.

***§ 40-2 Ekstern sensor**

(1) Emneansvarlig fakultet oppnevner sensorer. Ekstern sensor skal være tilsatt i vitenskapelig stilling ved universitet, høyskole eller annen forskningsinstitusjon, eller på annen måte ha dokumentert vitenskapelig eller kunstnerisk kompetanse innen vedkommende fagområde. Som unntak kan fagperson, som gjennom yrkespraksis dokumenterer at vedkommende er særlig kvalifisert innen vedkommende fag, oppnevnes som ekstern sensor.

(2) Ekstern sensor kan ikke være tilsatt ved NMBU eller ha hatt undervisningsoppgaver ved NMBU av vesentlig omfang i samme semester eller studieår som eksamenen finner sted.

(3) For gradsoppgaver hvor studentens praktiske arbeid med oppgaven er gjennomført utenfor NMBU, kan ekstern sensor ikke være tilsatt ved den samme institusjonen som der det praktiske arbeidet gjennomføres.

(4) Det skal skrives kontrakt om sensoroppdrag mellom ekstern sensor og emneansvarlig fakultet. Av kontrakten skal det fremgå hvordan ekstern sensor deltar i vurderingsopplegget jf. § 40-4. Den som påtar seg eller er pålagt et sensoroppdrag, har plikt til å overholde bestemmelser i uhl og i denne forskrift.

(5) Ved forfall eller langvarig sykdom skal fakultetet oppnevne annen/andre kvalifisert(e) sensor(er) i tråd med emnets opprinnelige krav til sensurering.

*§ 40-3 Krav til bruk av ekstern sensor

Det skal alltid være to sensorer, hvorav minst én ekstern sensor, ved:

- sensur av masteroppgave og lignende selvstendige arbeid i høyere grad
- ny sensurering som følge av klage på karakter eller klage over formelle feil.

*§ 40-4 Krav til bruk av to sensorer

Det skal alltid være to sensorer, enten intern og ekstern sensor eller to interne sensorer, ved:

- sensurering av bacheloroppgaver eller lignende selvstendig arbeid på lavere grad
- sensurering av eksamener som alene utgjør 15 studiepoeng eller mer
- sensurering av muntlig eksamen eller prøve som ikke lar seg etterprøve.

*§ 40-5 Krav til sensorveiledning

Det skal foreligge skriftlige sensorveiledninger til alle eksamener/vurderinger. Sensorveiledningene skal være tilgjengelig for sensor før vurderingen starter, og tilgjengelig for studentene når karakteren er fastsatt.

*§ 40-6 Utfyllende bestemmelser

Rektor kan i utfyllende bestemmelser fastsette nærmere regler for sensorer og sensorveiledning.

*§§ 40-1 til 40-6 endret. Fastsatt av NMBU universitetsstyret 19. september 2024

Utfyllende bestemmelser til kapittel 40 Sensorer og sensorveiledning

*40-1-1 Ekstern sensor

(1) Fakultetet må vurdere om krav til ekstern sensor i § 40-2 andre ledd er oppfylt. Hvis fakultetet er i tvil, må de foreta en konkret vurdering av hvorvidt

undervisningsoppgavene er av vesentlig omfang. Vurderingen må dokumenteres skriftlig og arkiveres.

(2) I tillegg til krav beskrevet i § 40-3 kan ekstern sensor delta i:

- *sensureringen av ett eller flere vurderingselementer, herunder eksamensbesvarelser, for alle kandidatene, eller*
- *gjennomføring av ekstern kontroll av intern sensors vurdering av et tilfeldig utvalg kandidater som en kalibrering av den totale sensuren i emnet.*

*40-1-2 *Bruk av to sensorer*

Det bør være to sensorer, enten intern og ekstern sensor eller to interne sensorer, ved:

- *utarbeidelse av eksamensoppgaver og sensorveiledninger jfr. § 40-5*
- *vurdering av selve opplegget for bedømmelse av studentenes prestasjoner i et emne.*

*40-1-3 *Intern sensor*

(1) Emneansvarlig kan være intern sensor.

(2) Ved sensurering av en gradsoppgave kan studentens hovedveileder være intern sensor

*40-1-4 *Krav til sensorveiledning*

Sensorveiledningen skal være egnet til å sikre en mest mulig ensartet vurdering av eksamensoppgavene. Sensorveiledningen kan utarbeides til hver enkelt eksamen eller gjelde for en gruppe av emner eller eksamener hvor dette er mest hensiktsmessig. En sensorveiledning kan enten angi generelle retningslinjer for hvordan besvarelser skal vurderes, eller den kan helt eller delvis inneholde såkalte rettenøkler eller fasiter.

*40-1-5 *Studentenes tilgang til sensorveiledning*

Studentene skal ha tilgang til sensorveiledning etter eksamen. Med dette menes at studentene skal ha mulighet til å se gjennom veiledningen, men det er ikke et krav at studenten skal få veiledningen eller at den publiseres på Canvas eller lignende.

*40-1-2 til 40-1-5 endret. Fastsatt av rektor 27. september 2024

Kapittel 41. Karakterregler

§ 41-1 *Karakterregler*

(1) I emnebeskrivelsen skal det fremgå om det er bestått/ikke bestått eller bokstavkarakterer som benyttes som karakterregel.

(2) Gradsoppgaver bedømmes med bokstavkarakter.

(3) Spesialpensum som er tilknyttet en masteroppgave bedømmes med bokstavkarakter. Spesialpensum som er tilknyttet et doktorgradsstudium (ph.d.) bedømmes med bestått/ikke bestått. Øvrige spesialpensum bedømmes med bokstavkarakter eller bestått/ikke bestått.

§ 41-2 *Bokstavkarakter*

(1) Bokstavkarakterene går fra A-F, der A er beste og E dårligste ståkarakter, mens F gis ved ikke bestått/stryk. Oversikt over karakterbetegnelser og vurderingskriterier finnes på NMBUs nettsider.

(2) Karaktersetting på masteroppgaver innenfor matematikk, naturvitenskapelige fag og teknologi ("MNT-fagene") følger et nasjonalt system likt for alle MNT-studier ved universitetene i Norge. Dette gjelder for masteroppgaver gjennomført ved Fakultet for miljøvitenskap og naturforvaltning, Fakultet for kjemi, bioteknologi og matvitenskap, Fakultet for matematiske realfag og teknologi og Fakultet for biovitenskap.

(3) Karaktersetting på masteroppgaver innenfor økonomi og administrasjon følger et nasjonalt system for masterstudier innenfor økonomi og administrasjon ved universitetene i Norge. Ved NMBU gjelder dette for masteroppgaver gjennomført ved Handelshøyskolen.

(4) For beregning av gjennomsnitt av bokstavkarakterer fastsettes følgende tallverdier for bokstavkarakterene: A = 5, B = 4, C = 3, D = 2, E = 1. Gjennomsnittet beregnes med én desimal. Etter ordinære avrundingsregler foretas avrundning til helt tall, som gir bokstavkarakter i samsvar med tallverdien. Rektor kan fastsette utfyllende bestemmelser til dette leddet.

§ 41-3 Bestått – ikke bestått

Ved bruk av karakterregelen bestått/ikke bestått skal kravene for bestått fastsettes av intern sensor og ekstern sensor i fellesskap.

§ 41-4 Emner på ph.d.-nivå

Alle emner på ph.d.-nivå som gis ved NMBU skal bedømmes med bestått/ikke bestått. Dette gjelder også spesialpensum på ph.d.-nivå.

Utfyllende bestemmelser til kapittel 41 Karakterregel

41-1-1 Bokstavkarakter

I studentsystemet er bokstavkarakterene registrert med følgende tallrepresentasjon A = 65, B = 64, C = 63, D = 62, E = 61.

Kapittel 42. Gjennomføring og bekjentgjøring av sensur

§ 42-1 Gjennomføring av sensur

Enhver vurdering skal resultere i et vurderingsuttrykk (en karakter). Sensur skal gjennomføres anonymt så langt dette er praktisk mulig.

§ 42-2 Uenighet om karakterfastsetting

(1) Dersom to sensorer ikke blir enige om karakterfastsettingen ved bruk av bokstavkarakter, skal sensureringen suppleres med en tredje sensor. Denne sensoren skal være ekstern.

(2) I de tilfellene der ekstern sensor deltar i bedømmelsen, skal karakteren *bestått* bare gis når intern og ekstern sensor er enig om det. Dersom en av dem mener at besvarelsen ikke har et tilfredsstillende nivå, gis *ikke bestått*.

*(3) Rektor kan i utfyllende bestemmelser fastsette nærmere bestemmelser om uenighet ved karakterfastsetting.

* Nytt § 42-3 tredje ledd. Fastsatt av NMBU universitetsstyret 19. september 2024

§ 42-3 Særskilt ved muntlig eksamen og muntlig presentasjon av gradsoppgave

(1) Ved muntlig eksamen for en studentgruppe kan sensorene foreta en individuell vurdering av studentene.

(2) Ved muntlig presentasjon av gradsoppgave utført av en studentgruppe, kan sensorene foreta en individuell evaluering av studentene jf. 44-9.

*(3) Det skriftlige arbeidet må være bedømt til bestått karakter før den muntlige presentasjonen av gradsoppgaven kan gjennomføres.

* Nytt § 42-3 tredje ledd. Fastsatt av NMBU universitetsstyret 19. september 2024

§ 42-4 Bekjentgjøring av sensur

(1) Sensur skal foreligge i henhold til de til enhver tid gjeldende bestemmelser i uhl om sensur.

(2) Sensurfristen for gradsoppgaver og andre større skriftlige arbeider er seks uker fra fastsatt innleveringsfrist, med mindre universitetsstyret selv har godkjent en lengre frist.

(3) Sensur bekjentgjøres elektronisk til den enkelte student. Studentene er selv ansvarlige for å gjøre seg kjent med sensuren.

§ 42-5 Utfyllende bestemmelser

Rektor kan fastsette utfyllende bestemmelser for gjennomføring og bekjentgjøring av sensur.

Utfyllende bestemmelser til kapittel 42. Gjennomføring og bekjentgjøring av sensur

42-1-1 Gjennomføring av sensur

(1) Ved bytte av sensor som følge av uforutsett forfall eller hendelse, regnes sensurfristen fra det tidspunktet besvarelsen er oversendt ny sensor.

(2) Ved kortvarig dokumentert sykdom hos sensor kan forlengelse av sensurfristen være lik sykemeldingsperioden.

*42-1-2 Uenighet om sensur

Regulering av uenighet mellom sensorer herunder bruk av oppmann, er nærmere beskrevet i interne administrative retningslinjer.

*Nytt 42-1-2. Fastsatt av rektor 27. september 2024

*42-1-3 Bekjentgjøring av sensur

(1) Sensurfrist for et emne fremkommer i Studentweb.

(2) Hvis aktuell dato for sensur faller på en lørdag, søndag eller annen fridag, er fristen påfølgende arbeidsdag.

*(3) For emner hvor det ikke gjennomføres skriftlig eksamen i eksamensperioden, er sensurfristen 15 virkedager etter siste undervisningsdag i parallellen/blokkperioden fastsatt i akademisk kalender, unntak følger av sjettede ledd. I emner med skriftlig eksamen i den ordinære eksamensperioden, er sensurfristen 15 virkedager etter dato for denne eksamen.

*(4) Ved muntlig eksamen eller annen prøve som ikke kan etterprøves, må sensur gis i nær tilknytning til gjennomføringen av eksamen/prøven. Sensuren må registreres senest innen 15 virkedager etter gjennomføringen av vurderingen.

*(5) For spesialpensum som ikke er tilknyttet en gradsoppgave, er sensurfristen 15 virkedager etter siste undervisningsdag i undervisningsperioden.

*(6) For emner med samlet vurdering publiseres karakter for den enkelte delvurderinger fortløpende og senest innen 15 virkedager etter at delvurderingen fant sted.

*42-1-3 tredje til sjettede ledd oppdatert. Fastsatt av rektor 27. september 2024

Kapittel 43. Begrunnelse for karakter, klage på karakter eller formelle feil

§ 43-1 Begrunnelse

(1) En student kan kreve begrunnelse for karaktersetning av sine prestasjoner etter de til enhver tid gjeldende bestemmelser i uhl. Lovbestemmelsen fastsetter tidsfrister. Sensor bestemmer begrunnelsens form og innhold.

(2) Dersom en student ber om begrunnelse for karakterfastsettingen, kan sensorene justere karakteren til studentens fordel uten at det foreligger klage på karakter etter § 43-2.

(3) Rektor kan fastsette utfyllende bestemmelser til begrunnelse for karakter.

§ 43-2 Klage på karakter og trekk av klage på karakter

(1) En student kan klage skriftlig over karakterer etter reglene i de til enhver tid gjeldende bestemmelser i uhl og i denne forskrift. Det er ikke adgang til å klage over karakter på ikke etterprøvbare vurderinger, for eksempel muntlige prestasjoner, bedømming av praksisstudier og lignende, eller på karakter for forprøver som er bestått.

(2) En eventuell klage på karakter kan trekkes frem til ny sensur er kunngjort for studenten via Studentweb. Ved klage på karakter for gradsoppgave, kan klagen trekkes frem til tidspunkt for avholdelse av ny muntlig presentasjon.

(3) Rektor kan fastsette utfyllende bestemmelser til klage på karakter.

§ 43-3 Ny sensur ved klage

(1) Ved klage på karakter skal det foretas ny sensur med nye sensorer oppnevnt av fakultetet. For behandlingen av klage på karakter gjelder de til enhver tid gjeldende bestemmelser i uhl om klage over karakterfastsetting og sensorveiledningen for det aktuelle emnet.

(2) Sensur som følge av klage skal avgjøres uten ugrunnet opphold, jf. Lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) § 11 a. Dersom klagen ikke kan behandles i løpet av en måned etter at den er mottatt, skal det sendes ut et foreløpig svar til studenten der det gjøres rede for årsaken til dette. Om mulig oppgis det når man regner med å kunne behandle klagen.

(3) Ny sensur etter klage på karakter kan forbli uendret eller fastsettes til gunst/ugunst for studenten.

* (4) Ved klage på karakter gitt for et skriftlig arbeid med en tilhørende justerende muntlig prøve, kan studenten kun klage på karakteren for det skriftlige arbeidet. Ved klage på karakter skal den skriftlige presentasjonen oversendes til nye sensorer. Dersom ny sensurering av det skriftlige arbeidet fører til at karakteren på det skriftlige arbeidet endres til gunst eller ugunst for klager, skal det holdes ny justerende muntlig prøve for fastsetting av endelig karakter jf. de til enhver tid gjeldende bestemmelser i uhl.

(5) Det er individuell klagerett ved gruppeeksamen. En eventuell endring av karakter etter klage vil kun gjelde for studenten som har klaget.

* (6) Hvis karakteren ved ny sensur etter klage avviker med to eller flere karakterer fra opprinnelig sensur, foretas det ytterligere en vurdering før endelig karakter fastsettes.

* (7) Rektor kan fastsette utfyllende bestemmelser for ny sensur ved klage på karakter.

*§ 43-3 fjerde ledd endret. Fastsatt av NMBU universitetsstyret 2. februar 2024

* Nytt § 43-3 sjetten og syvende ledd. Fastsatt av NMBU universitetsstyret 19. september 2024

§ 43-4 Formelle feil ved eksamen/vurdering

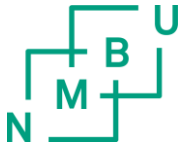
(1) En student som har tatt eksamen, prøve eller fremstilt seg for annen vurdering kan klage over mulige formelle feil knyttet til alle faser ved den aktuelle vurderingen. Klagefrist og krav til klagens innhold skal følge de til enhver tid gjeldende bestemmelser i uhl om klage over formelle feil ved eksamen. NMBUs nemnd for studentsaker er klageinstans for vedtak etter denne bestemmelsen.

(2) Frist for å klage over karakter er tre uker etter vedtak om formelle feil er mottatt av studenten.

Utfyllende bestemmelser til kapittel 43. Begrunnelse for karakter, klage på karakter eller formelle feil

43-1-1 Klage på karakter

(1) Frist for å klage på karakter er tre uker fra karakteren ble elektronisk kunngjort. Tilsvarende frist gjelder ved klage på delkarakter. Hvis studenten ber om begrunnelse for karakter, er klagefristen tre uker fra begrunnelsen ble gitt. Klagen skal sendes digitalt i samsvar med rutiner for klage på karakter.

Del V. Gradsoppgaver

Kapittel 44. Gradsoppgaver og forskerlinjeoppgave

§ 44-1 Gradsoppgaver

(1) I bachelorgraden *kan* det inngå et selvstendig arbeid (bacheloroppgave). I mastergrad av 120 og 300 studiepoengs omfang *skal* det inngå selvstendig arbeid (masteroppgave). I erfaringsbasert mastergrad av 90 eller 120 studiepoengs omfang *skal* det inngå selvstendig arbeid (masteroppgave).

(2) Det selvstendige arbeidet skal være ett av følgende:

- bacheloroppgave: 15 studiepoengs omfang
- masteroppgave: 30 studiepoengs omfang
- masteroppgave: 45 studiepoengs omfang
- masteroppgave: 60 studiepoengs omfang.

(3) Fakultetet skal fastsette krav til gradsoppgavens omfang, fagområder og innhold i studieplanen for det enkelte studieprogram.

(4) Veterinærstudiet har en forskerlinje med en oppgave på 90 studiepoeng og en opplæringsdel på 30 studiepoeng.

(5) Rektor kan fastsette utfyllende bestemmelser vedrørende gradsoppgaver. Ansvarlig fakultetet kan fastsette utfyllende bestemmelser for forskerlinjeoppgaven.

§ 44-2 Oppmelding av gradsoppgave

Oppmeldingsfrist for gradsoppgaver følger NMBUs akademiske kalender. Det er ingen avmeldingsfrist for gradsoppgave. Ønsker en student å trekke oppmeldingen av gradsoppgaven, må dette skje senest samme dag som det er oppmeldingsfrist for studentens gradsoppgave.

§ 44-3 Veiledning og veiledere

(1) Fakultet plikter å gi studenten korrekt og tilstrekkelig informasjon om arbeidet med gradsoppgaven før arbeidet starter.

(2) Hovedveileder skal ha et tilsetningsforhold ved NMBU og inneha vitenskapelig kompetanse.

§ 44-4 Gradsoppgave - kontrakt

(1) Det skal inngås skriftlig kontrakt for gradsoppgave på fastsatt skjema.

(2) Fakultetet skal kontrollere og godkjenne kontrakten før studenten starter arbeidet med oppgaven.

§ 44-5 Klausulering av gradsoppgave

I særlige tilfeller kan offentliggjøring av en gradsoppgave båndlegges (utsettes) for en periode på inntil fem år. Eventuell båndlegging utover fem år må avgjøres av rektor etter begrunnet søknad. Gradsoppgaver som helt eller delvis inneholder opplysninger som er dekket av lovbestemt taushetsplikt klausuleres (skjermes for innsyn) i samsvar med bestemmelsene i forvaltningsloven.

§ 44-6 Forsinket innlevering

(1) Ved særlige behov kan fakultetet etter søknad på fastsatt skjema, innvilge lengre frist enn normalfristen, for innlevering av gradsoppgaven. Behovet må vurderes konkret i hvert tilfelle. Særlig behov kan være: sykdom, omsorgsarbeid, undervisningsoppgaver ved NMBU, tyngre studenttillitsverv eller uforskyldte problemer med oppgaven.

*(2) Utsatt innleveringsfrist gis normalt ikke utover tre måneder med mindre sterke og dokumenterte velferdsgrunner hos studenten tilsier lengre frist. Utsatt innleveringsfrist gir ikke studenten rett til ytterligere veiledning. Det kan kun innvilges utsatt innleveringsfrist to ganger.

(3) Hvis studenten innvilges utsatt innleveringsfrist utover tre måneder, må studenten semesterregistrere seg i samsvar med bestemmelsene i § 17-2 andre ledd. Gradsoppgaven må i tillegg vurderingsmeldes for innleveringssemesteret.

* § 44-6 andre ledd endret. Fastsatt av NMBU universitetsstyret 19. september 2024

§ 44-7 Gradsoppgave som ikke er levert innen fristen

Gradsoppgave som ikke er levert innen fastsatt frist kan ikke senere leveres i revidert eller supplert form. I slike tilfeller kan studenten miste studieretten jf. § 17-6 første ledd. Hvis studenten senere får nytt opptak ved NMBU, må ny oppgave utarbeides.

§ 44-8 Muntlig presentasjon av gradsoppgave

Masteroppgaven skal ha en offentlig presentasjon og en muntlig diskusjon. Presentasjonen kan i tillegg inneholde et spesialpensum. En bacheloroppgave kan ha en offentlig fremlegging eller en muntlig diskusjon som en del av vurderingen.

§ 44-9 Sensurering av muntlig presentasjon

*(1) Presentasjonen kan sammen med den påfølgende diskusjonen være justerende på den endelige karakteren på oppgaven. Sluttkarakteren for samarbeidende studenter kan settes likt eller individuelt, avhengig av studentenes prestasjoner jf. § 42-3.

*(2) Studenter som ikke møter til muntlig presentasjon av gradsoppgaven, og som ikke har utsettelse eller dokumenterer akseptert forfallsgrunn, skal få registrert ikke møtt på gradsoppgaven. I slike tilfeller mister studenten studieretten. Adgang til å fremstille seg til vurdering av gradsoppgave reguleres av § 38-1 andre ledd.

* § 44-9 første og andre ledd endret. Fastsatt av NMBU universitetsstyret 19. september 2024

§ 44-10 Evalueringskriterier

(1) Studentens gjennomføring av gradsoppgaven, grad av selvstendighet, forståelse og modenhet er av særlig betydning ved evaluering av gradsoppgaven.

(2) Gradsoppgaven på bachelornivå skal vise forståelse, selvstendighet og være en faglig fordypning innen gradens fagområde. Ansvarlig fakultet fastsetter om en bacheloroppgave skal inngå som en obligatorisk del av studieprogrammet.

(3) Gradsoppgaven på masternivå skal vise forståelse, refleksjon, modenhet og analytisk evne. Oppgaven skal være en opplæring i å kunne identifisere problemer innenfor et

fagområde i studiet, analysere og behandle disse på en vitenskapelig måte, samt å kunne produsere en skriftlig vitenskapelig oppgave om dette.

§ 44-11 Stryk og omarbeiding av gradsoppgave

* (1) En gradsoppgave som er bedømt med karakteren F (stryk) og som etter søknad er tillatt omarbeidet, kan tidligst legges frem til ny sensurering tre måneder og senest fire måneder, etter dato for publisering av opprinnelig sensur. Ny kontrakt og revidert fremdriftsplan må utarbeides. Studenten må, hvis ny dato for innlevering faller i et nytt semester, semesterregistrere seg i samsvar med § 17-2 andre ledd. Ved omarbeiding av oppgaven har studenten ikke krav på ytterligere veiledning. Det må foretas muntlig presentasjon av den omarbeidede gradsoppgaven.

* (2) Ved stryk på en omarbeidet gradsoppgave mister studenten studieretten jf. § 17-6 andre ledd. Hvis studenten får nytt opptak ved NMBU, må ny oppgave utarbeides. Antall forsøk på å fremstille seg til vurdering av gradsoppgave følger av § 38-1 andre ledd.

* (3) Omarbeiding eller ny innlevering av bestått gradsoppgave tillates ikke jf. 38-1 tredje ledd.

(4) Rektor kan i utfyllende bestemmelser fastsette krav til omarbeiding av en gradsoppgave bedømt med karakteren F (stryk).

* § 44-11 første og andre ledd endret. Fastsatt av NMBU universitetsstyret 19. september 2024

Utfyllende bestemmelser til kapittel 44. Gradsoppgaver og forskerlinjeoppgave

44-1-1 Frister

Frist for oppmelding av gradsoppgave er fastsatt i akademisk kalender.

Gradsoppgaven skal leveres elektronisk jf. fastsatt frist i akademisk kalender og i henhold til anvisninger om innlevering nærmere beskrevet på NMBUs nettsider om gradsoppgaver.

44-1-2 Veiledning og veiledere

(1) Ansvarlig fakultetet oppnevner hovedveileder og eventuelle tilleggsveileder(e) til gradsoppgaven. NMBU skal tilby veileder(e) innføring i veiledningsarbeid.

Fakultetet har ansvar for at den enkelte student mottar slik veiledning som studenten har krav på. Fakultetet skal snarest utpeke ny veileder dersom en veileder får forfall av lengre varighet.

(2) Veilederne skal gi studentene faglig og metodisk veiledning og tilbakemeldinger på arbeidet med oppgaven. Dersom det er flere veiledere, skal det gå fram av kontrakt for gradsoppgave hva slags ansvar hver enkelt veileder har.

(3) Totalt antall veiledningstimer omfatter også veileders andel av sensurering av gradsoppgaven. Studenten har normalt krav på følgende antall veiledningstimer:

- bacheloroppgaver: 20 timer*
- masteroppgaver 30 studiepoeng: 40 timer*
- masteroppgave 45 studiepoeng: 60 Timer*

- masteroppgaver 60 studiepoeng: 80 timer

44-1-3 Gradsoppgave - kontrakt

(1) Student og veileder(e) må forplikte seg i henhold til kontraktens bestemmelser.

Kontrakt for gradsoppgave skal blant annet inneholde:

- navn på fakultet, student og veileder(e)
- partenes plikter i forbindelse med gradsoppgaven
- prosjektbeskrivelse
- fremdriftsplan
- kostnadsplan

(2) Kontrakten må være underskrevet før studenten kan vurderingsmelde seg til gradsoppgaven.

44-1-4 Samarbeid om gradsoppgave

Fakultetet kan, når de finner samarbeidet forsvarlig ut fra hensynet til å vurdere og bedømme studentenes prestasjoner, godkjenne at to eller flere studenter, fra samme eller ulike studieprogram evt. ulike institusjoner, utfører gradsoppgaven helt eller delvis sammen. Det må utarbeides en samarbeidsavtale som klargjør studentenes plikter og rettigheter i forhold til hverandre, især med tanke på eventuelt opphør av samarbeidet før innlevering.

44-1-5 Klausulering av gradsoppgave

(1) Båndlegging

I tilfeller der en gradsoppgave skal båndlegges skal det inngås en egen avtale mellom studenten og universitetet samt eventuelt ekstern samarbeidspartner. Slik avtale skal settes opp på fastsatt skjema, og inneholde opplysninger om varighet og årsak til båndleggingen. Avtalen underskrives av alle parter og legges ved oppgaven ved innlevering. NMBU benytter gradsoppgavens tittel på karakterutskrift og vitnemål.

(2) Lovpålagt taushetsplikt

Gradsoppgave med innhold som er dekket av lovbestemt taushetsplikt, klausuleres i samsvar med reglene om taushetsplikt i forvaltningsloven § 13. Avtale om klausulering settes opp på fastsatt skjema, og skal inneholde opplysninger om årsak til klausulering. Avtalen underskrives av alle parter og legges ved oppgaven ved innlevering. NMBU benytter gradsoppgavens tittel på karakterutskrift og vitnemål.

44-1-6 Språk, form og innlevering

(1) Gradsoppgavens hovedspråk skal være norsk, svensk, dansk eller engelsk.

Fakultetet kan godkjenne annet hovedspråk. Valg av språk skal beskrives i kontrakt for gradsoppgave. Oppgaven skal inneholde et sammendrag (abstract) på hovedspråket og på engelsk.

(2) NMBUs offisielle for- og baksidemal skal benyttes og det skal framgå at oppgaven er utført som en gradsoppgave ved NMBU med påføring av grad, NMBUs logo og fakultetets navn.

44-1-7 Forsinket innlevering

(1) Søknadsskjema om utsatt innlevering av gradsoppgave, sammen med aktuell dokumentasjon, sendes til fakultetet, uten ugrunnet opphold, etter at forsinkelsesgrunnen har inntruffet.

(2) Ved søknad om utsatt innleveringsfrist som følge av helsemessige årsaker kreves det dokumentasjon fra medisinsk sakkyndig. Dersom dokumentasjonen utstedes av sakkyndig på et annet språk enn norsk, svensk, dansk eller engelsk må studenten sørge for at dokumentasjonen oversettes til norsk eller engelsk av autorisert myndighet.

44-1-8 Muntlig presentasjon av gradsoppgave

(1) Fakultetet studenten er tilknyttet offentliggjør dato og sted på NMBU for muntlig presentasjon av gradsoppgaven. Studiedirektør kan gjøre unntak fra stedskravet ved behov. Ved muntlig presentasjon av klausulert oppgave, jf. Ad. 44-1-5, skal dato og sted ikke offentligjøres.

(2) Muntlig presentasjon skal gjennomføres innen utløpet av normal sensurfrist for det skriftlige arbeid.

(3) Normalt skal ekstern og intern sensor være til stede under presentasjonen av oppgaven. Videokonferanseutstyr eller lignende kan benyttes der dette er nødvendig for gjennomføring av presentasjonen. Studentens veiledere skal fortrinnsvis også være til stede.

(4) Den muntlige presentasjonen innledes med en kort presentasjon av gradsoppgaven hvor studenten gir en oversikt over oppgaven. Etter presentasjonen følger en muntlig diskusjon med sensorene.

(5) Studenter som skriver gradsoppgave sammen skal normalt møte sammen til felles muntlig presentasjon av oppgaven.

(6) Diskusjonen skal gi studenten en mer utfyllende tilbakemelding om gradsoppgaven enn karakteren, samt gi sensor en utvidet bakgrunn for karakterfastsettingen. Sensor gir en generell vurdering av de positive og negative sidene ved gradsoppgaven. Sensor stiller studenten spesifikke spørsmål til deler av gradsoppgaven for å kunne kartlegge studentens vurderingsevne, forståelse, egeninnsats og selvstendighet. Veileder(e) har her anledning til å komme med utfyllende kommentarer. Diskusjonen inngår i vurderingsgrunnlaget for gradsoppgaven.

(7) Den endelige karakteren for gradsoppgaven, gjøres skriftlig kjent for studenten via Studentweb og føres på karakterutskriften.

44-1-9 Sensurering av muntlig presentasjon

Dersom en innlevert gradsoppgave er bedømt til F (stryk), skal sensorene i samråd med studenten(e) vurdere grunnlaget og hensiktsmessigheten av at det gjennomføres en muntlig presentasjon.

44-1-10 Stryk og omarbeiding av gradsoppgave

En innlevert gradsoppgave som er bedømt med karakteren F (stryk) kan, hvis ekstern og intern sensor er enige om det, omarbeides av studenten. Den opprinnelige innleverte oppgaven må synliggjøre et innhold som lar seg bearbeide.

44-1-11 *Spesialpensum – knyttet til gradsoppgave*

Spesialpensumet fastsettes ved oppstart av gradsoppgaven. Som en del av gradseksamen kan det, samtidig med den muntlige presentasjonen av masteroppgaven, avholdes muntlig prøve i et teoretisk spesialpensum på 5, 10 eller 15 studiepoeng i samsvar med reglene i kapittel 21.

44-1-12 *Publisering*

Masteroppgaven publiseres elektronisk i NMBUs elektroniske publiserings arkiv etter at den er bedømt med ståkarakter (A-E). Før publiseringen, eller annen offentliggjøring av masteroppgaven/deler av denne, skal studenten varsles og krediteres i offentligjøringen. Annen mangfoldiggjøring og distribusjon enn via NMBUs elektroniske publiserings arkiv skal godkjennes av begge parter.

44-1-13 *Rettigheter til oppgaven*

Studenten har rettigheter til gradsoppgaven i samsvar med gjeldende bestemmelser.

Del VI. Grader og vitnemål

Kapittel 45. Tildeling av grader

§ 45-1 *Tildeling av grad*

(1) NMBU-studenter som har fullført og bestått et bachelorstudium tildeles graden bachelor.

(2) NMBU-studenter som har fullført og bestått et masterstudium tildeles graden master.

(3) NMBU-studenter som har fullført og bestått veterinærstudiet tildeles graden cand.med.vet.

(4) NMBU-studenter som har fullført og bestått et ph.d.-studium tildeles graden ph.d.

(5) Rektor kan fastsette utfyllende bestemmelser for tildeling av grader.

§ 45-2 *Krav til innhold i bachelorgrad*

(1) Graden bachelor omfatter godkjent vurdering i til sammen minst 180 studiepoeng. Det skal inngå en fordypning på minst 80 studiepoeng som skal fremgå av utdanningsplanen. Minst 15 studiepoeng bør være knyttet til ett eller flere selvstendige arbeider.

(2) Rektor kan fastsette utfyllende bestemmelser for krav til innhold i bachelorgrad.

§ 45-3 *Krav til innhold i mastergrad*

(1) Overordnede krav til en mastergrad fremgår av forskrift 01.12.2005 nr. 1392 om krav til mastergrad.

(2) Rektor kan fastsette utfyllende bestemmelser for krav til innhold i mastergrad.

§ 45-4 Krav til tilknytning til NMBU

Krav til tilknytning for å få tildelt grad fra NMBU:

- For å få tildelt grad må studenten ha fått godkjent vurdering i emner tilsvarende minst 60 studiepoeng avlagt ved NMBU.
- Emner av inntil 30 studiepoengs omfang, avlagt ved et utenlandsk universitet eller høyskole som en del av en utvekslingsavtale med NMBU, kan inngå i ovennevnte 60 studiepoengs krav. Tilsvarende vil også kunne være gjeldende innenfor aktuelle fagfelt der NMBU har inngått en gjensidig samarbeidsavtale med et annet universitet eller høyskole i Norge.

§ 45-5 Studiepoeng som inngår i grunnlag for bachelorgrad

(1) Minst 60 av studiepoengene som skal inngå i grunnlaget for bachelorgraden ved NMBU skal ikke være en del av tidligere oppnådd grad eller yrkesutdanning.

(2) De nye emnene må sammen med tidligere emner, eller i tillegg til disse, innebære at ny grad får et annet faglig tyngdepunkt enn den tidligere graden. Det vil si, med en fordypning av minst 80 studiepoengs omfang innen et annet fagområde enn den tidligere gradens faglige tyngdepunkt.

§ 45-6 Studiepoeng som inngår i grunnlag for mastergrad

(1) Minst 60 av studiepoengene som skal inngå i grunnlaget for mastergraden ved NMBU skal ikke være en del av tidligere oppnådd grad eller yrkesutdanning. I de 60 studiepoengene skal det alltid inngå en masteroppgave tilknyttet et studieprogram.

(2) Rektor kan i utfyllende bestemmelser fastsette at det, for enkelte studieprogram, skal være krav om at minst 90 studiepoeng, som skal inngå i grunnlaget for mastergraden ved NMBU, ikke er en del av tidligere oppnådd grad eller yrkesutdanning jf. forskrift 21.12.2018 nr. 2221 om godkjenning av norsk og utenlandsk høyere utdanning og av realkompetanse (godkjenningsforskriften) § 4 første ledd.

Utfyllende bestemmelser til kapittel 45. Tildeling av grader

45-1-1 Tildeling av grad

(1) NMBU tildeler cand.med.vet., bachelor- og mastergrader fortløpende når grad er oppnådd.

(2) Tildeling av bachelor- eller mastergrad kan etter forespørsel utsettes i ett år etter oppnådd grad. Kandidaten må selv gi beskjed om dette til studieveileder.

(3) Det kan ikke gjøres endringen i emnesammensetningen etter at en grad er tildelt.

45-1-2 Krav til innhold i grad - bachelorgrad

(1) I tillegg til krav til innhold i bachelorgrad fastsatt i forskrift om studier ved NMBU kan dekan fatte vedtak om obligatoriske studiepoeng på ulike nivåer innen fagområder, og andre særregler for å få tildelt graden bachelor innen et studieprogram.

(2) Fakultetene kan utarbeide eksempelplaner som studentene kan benytte ved oppsett av egen utdanningsplan. Fakultetene godkjenner også fordypningen og fastsetter krav til og sammensetning av de selvstendige arbeidene.

(3) Obligatoriske studiepoeng på ulike nivåer innen fagområder er for eksempel matematikk, statistikk og hvor stor andel som skal være på 100- og 200-nivå. Fakultetene fastsetter dette gjennom studieplanen. Praksiskrav er eksempel på andre særregler.

(4) I de 180 studiepoengene som skal inngå i graden bachelor skal 10 studiepoeng være knyttet til innføringsemne hvorav examen philosophicum (ex. phil.) inngår.

45-1-3 Krav til innhold i grad - mastergrad

(1) I studieplanen er det beskrevet hvilke faglige krav mastergraden bygger på og krav til emner eller emnegrupper, fordypning og selvstendig arbeid. Fakultetene kan godkjenne andre dokumenterte kvalifikasjoner som er likeverdige.

(2) En mastergrad kan ikke inneholde emner som inngikk i opptaksgrunnlaget til mastergraden.

*(3) I en mastergrad av 300 studiepoengs omfang skal 10 studiepoeng være knyttet til innføringsemne hvorav examen philosophicum (ex. phil.) inngår. Får en student opptak til høyere årstrinn på femårig masterprogram, og har fullført grad av minst 180 studiepoengs omfang ved annet studiested, stilles det ikke krav til at examen philosophicum (ex. phil.) skal inngå i mastergraden. For erfaringsbasert mastergrad av 90 eller 120 studiepoengs omfang, skal det fastsettes i studieplanen for det enkelte studieprogram hva som er relevant yrkespraksis og eventuelle krav om lengre yrkespraksis enn to år.

*(4)

a) Det skal fremgå av programbeskrivelsen for det enkelte toårige masterprogram, om inntil 10 studiepoeng med grunnleggende emner (100-emner) kan inngå som en del av den toårige mastergraden. I slike tilfeller skal emnekode og emnenavn på 100-emner, oppgis i programbeskrivelsen.

b) Det skal fremgå av programbeskrivelsen for det enkelte toårige masterprogram at minst 30 studiepoeng må være emner på høyere grads nivå (300-emner).

(5) Studieplanene, fastsetting av rangeringsregler for kvalifiserte søkere og fastsetting av særlige minstekrav fremgår av kapittel 6. Fakultetene foreslår for NMBU-SU hvilket omfang og hvilken vurderingsform det selvstendige arbeidet skal ha for det enkelte studieprogram eller den enkelte studieretning. Det samme gjelder om det selvstendige arbeidet skal kunne utføres individuelt eller av flere studenter.

*45-1-3 tredje og fjerde ledd endret. Fastsatt av rektor 27. september 2024

Kapittel 46. Vitnemål og karakterutskrift

§ 46-1

(1) Vitnemål utstedes av NMBU, og utstedes kun én gang. Kun endelig karakter i emnet påføres vitnemål og karakterutskrifter, delkarakterer påføres ikke.

(2) Vitnemålsvedlegg utstedes av NMBU i tråd med gjeldende retningslinjer for Diploma Supplement.

(3) I særlige tilfeller kan det etter en skriftlig begrunnet søknad skrives ut et nytt vitnemål. Utskriften vil i slike tilfeller få påskriften «duplikat» og både dato for oppnådd grad og dato for utstedelse av duplikatet skal fremgå.

(4) Nytt vitnemål utstedes ikke ved ønske om endring av utdanningsplan eller ved forbedring av karakter på emner som inngår i oppnådd grad.

(5) Rektor kan fastsette utfyllende bestemmelser rundt utforming av vitnemål.

Utfyllende bestemmelser til kapittel 46. Vitnemål og karakterutskrift

46-1-1 Vitnemålsspråk og tilleggsbetegnelse for grader

(1) For oppnådd bachelorgrad utstedes vitnemål på norsk (bokmål eller nynorsk), med mindre studiet i sin helhet er engelskspråklig. For oppnådd bachelorgrad angis gradens faglige innhold på vitnemålet som:

- Bachelor i <navn på studieprogram>
- Ved engelskspråklige bachelorprogram brukes gradsbetegnelsen Bachelor of Science.

(2) For oppnådd mastergrad utstedes vitnemål på norsk (bokmål eller nynorsk), med mindre studiet i sin helhet er engelskspråklig. For oppnådd mastergrad angis gradens faglige innhold på vitnemålet som:

- Master i <navn på studieprogram>
- Ved engelskspråklige masterprogram brukes gradsbetegnelsen Master of Science.

(3) Særskilt ved mastergrad av 120 studiepoengs omfang:

- For kandidater med 3-årig bachelor i økonomi og administrasjon + 2-årig master i økonomi og administrasjon: Master i økonomi og administrasjon (siviløkonom).
- For kandidater med 3-årig bachelor i plantevitenskap + 2-årig master i plantevitenskap: Master i plantevitenskap (sivilagronom).
- For kandidater med 3-årig bachelor i husdyrvitenskap eller annen relevant bachelorgrad + 2-årig master i husdyrvitenskap: Master i husdyrvitenskap (sivilagronom).
- For kandidater med 3-årig bachelor i skogfag + 2-årig master i skogfag: Master i skogfag (forstkandidat).

(4) Særskilt ved mastergrad av 300 studiepoengs omfang:

- For masterprogrammene i teknologi: Master i teknologi (sivilingeniør) - <navn på studieprogram>.
- For masterprogrammet lektorutdanning i realfag (LUR): Master i realfag (lektor), studieprogram: Lektorutdanning i realfag – LUR.

(5) For oppnådd ph.d.-grad utstedes det vitnemål på norsk dersom ph.d.-avhandlingens språk er norsk, og gradens faglige innhold angis på vitnemålet som:

- *Philosophiae doctor (ph.d.) i <navn på studieprogram>.*

(6) For oppnådd ph.d.-grad utstedes det vitnemål på engelsk dersom ph.d.-avhandlingens språk er engelsk, og gradens faglige innhold angis på vitnemålet som:

- *Philosophiae doctor (PhD) i <navn på studieprogram>.*

(7) For oppnådd cand.med.vet angis gradens faglige innhold på vitnemålet som:

- *Candidata/Candidatus medicinae veterinariae (veterinær).*

(8) Forskerlinjekandidater tildeles vitnemål for «Forskerlinje i veterinærmedisin».

(9) For fullført PPU utstedes vitnemål på norsk (bokmål eller nynorsk) og angis faglige innhold på vitnemålet som: - «Praktisk-Pedagogisk Utdanning».

*(10) For fullført årsstudium i bærekraftig økonomi og ledelse utstedes vitnemål på norsk (bokmål eller nynorsk) og faglige innhold angis på vitnemålet som:

- Årsstudium i <navn på studieprogram>

*Nytt 46-1-1 tiende ledd. Fastsatt av rektor 27. september 2024

46-1-2 Utskrift av vitnemål

(1) NMBU utsteder et digitalt vitnemål og Diploma Supplement som er tilgjengelig i Studentweb og Vitnemålsportalen for kandidater. Et digitalt vitnemål og Diploma Supplement er et dokument i PDF med en digitalt sikret signatur som følger gjeldende retningslinjer og standard for norske vitnemål og Diploma Supplement. NMBU utsteder en utskrift av vitnemål og Diploma Supplement kun i særlige tilfeller etter en skriftlig begrunnet søknad. Sammen med vitnemålet og Diploma Supplement utstedes en karakterutskrift for eventuelle emner som ikke inngår i den oppnådde graden.

*(2) Ved fullført studieprogram som ikke er gradsgivende utstedes vitnemålet kun digitalt. Diploma Supplement utstedes ikke.

*Nytt 46-1-2 andre ledd. Fastsatt av rektor 27. september 2024

Del VII. Ikrafttreden

Kapittel 47. Sluttbestemmelser

§ 47-1 Ikrafttredelse

Forskrift om studier ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU) trer i kraft 15. mars 2023. Fra samme dato oppheves forskrift 29. oktober 2020 nr. 2399 om studier ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU).